

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Marko Saje

Spletne skupnosti kot doprinos k učnemu procesu: primer Facebooka

Diplomsko delo

Ljubljana, 2017

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Marko Saje

Mentorica: prof. dr. Tina Kogovšek

Spletne skupnosti kot doprinos k učnemu procesu: primer Facebooka

Diplomsko delo

Ljubljana, 2017

Zahvala.

Rad bi se zahvalil mentorici prof. dr. Tini Kogovšek za vso pomoč in sodelovanje. Zahvaljujem se za hitro odzivnost, vse nasvete in usmeritve pri izdelavi diplomskega dela. Rad bi se zahvalil moji družini, saj so me vedno podpirali na celotni poti in mi omogočili nemoten študij. Obenem pa bi se jim tudi zahvalil za razumevanje, saj sem večino časa presedel za računalnikom ob pisanju diplomskega dela. Zahvalil bi se tudi mojemu dekletu, ki je skupaj z mano verjela v moje diplomsko delo, ter me podpirala in bodrila pri pisanju le-tega takrat, ko sem to potreboval.

Spletne skupnosti kot doprinos k učnemu procesu: primer Facebooka

Napredek v tehnologiji nam dandanes omogoča učenje na daljavo. Nekoč je učenje na daljavo potekalo preko poštnega sistema. To je bilo namenjeno tistim, ki se niso mogli udeležiti pouka v razredu. Danes pa nam internet omogoča povsem drugo razsežnost učenja na daljavo. Uporaba tehnologije, ki omogoča študentom dostop do učne vsebine od doma, je praktično že povsem utečena. Moodle, primarno ustvarjen e-učni pripomoček, je eden od najpogosteje uporabljenih e-učnih pripomočkov. Študenti pa veliko pogosteje kot Moodle obiskujejo spletno skupnost Facebook. Le ta primarno ni bil ustvarjen kot e-učni pripomoček. Kljub temu Facebook omogoča uporabo Facebook skupin, ki se jih lahko uporabi kot sistem za upravljanje učnih vsebin. Rabo Facebook skupin kot sistem za upravljanje učnih vsebin sem primerjal z uporabo Moodla. Ugotovil sem, da študenti uporabo Facebook skupin, kot sistema za upravljanje učnih vsebin, ne preferirajo pred uporabo Moodla. Facebook tako ni prva izbira študentov kot način za razširjanje šolskih gradiv, prav tako si uporabe Facebook video klica za opravljanje spletnih govornih ur ne želijo.

Ključne besede: Facebook, sistem za upravljanje učnih vsebin, Moodle, spletne govorilne ure.

Online communities as a contribution to the learning process: Facebook case

Progress in technology nowadays enables us distance learning. In the past distance learning was conducted through the postal system. That was primarily intended for those who could not attend classroom classes. Nowadays the use of internet enables us a completely different dimension of distance learning. Technology basically enables students to access the learning content from home. That kind of technology use is fully developed. Primarily developed e-learning tool Moodle is also one of the most commonly used e-learning tools. But students more often use online community Facebook than Moodle, despite the fact that Facebook was not primarily created as an e-learning tool. Nevertheless Facebook enables usage of Facebook groups as a learning management system. I compared the usage of Facebook groups as a learning management system with Moodle learning management system. I found out that students do not prefer to use Facebook groups as a learning management systems more than Moodle as a learning management system. Facebook is not the first choice as a way for distributing of the learning materials among students. They also do not want to use Facebook video call for conducting virtual office hours.

Key words: Facebook, learning management system, Moodle, virtual office hours.

KAZALO

1	UVOD	6
2	UČENJE NA DALJAVO	7
3	SPLETNE SKUPNOSTI: DEFINICIJA	8
	3.1 Tipi spletnih skupnosti	11
	3.2 Priljubljenost spletnih skupnosti v Sloveniji	13
4	PREDSTAVITEV FACEBOOKA	15
	4.1 Kratek povzetek zgodovine Facebooka in njegova rast	15
	4.2 Facebook kot učni pripomoček	17
	4.2.1 Funkcije Facebooka kot učnega pripomočka.....	17
	4.2.2 Primer uporabe Facebooka kot učnega pripomočka	18
	4.2.3 Pozitivne plati Facebooka kot učnega pripomočka.....	19
	4.2.4 Negativne strani rabe Facebooka kot učnega pripomočka.....	21
	4.3 Različni rezultati študij o končnem učinku uporabe Facebooka kot učnega pripomočka..	21
5	MOODLE	22
	5.1 Moodle (Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment) ali modularno predmetno orientirano dinamično učno okolje	23
	5.2 Primerjava dveh spletnih skupnosti: Moodle in Facebook	24
6	EMPIRIČNI DEL	24
	6.1 Opis zbiranja podatkov in vzorca	24
	6.2 Raziskovalna vprašanja in hipoteze:	25
	6.3 Metodologija	27
	6.4 Predstavitev anketnega vprašalnika:.....	27
	6.5 Opis vzorca	28
	6.6 Analiza raziskovalnih vprašanj in hipotez.....	28
6	ZAKLJUČEK	41
8	LITERATURA	43
	PRILOGA A: Anketni vprašalnik	48

1 UVOD

Uporaba spletnih skupnosti je v današnjem času zelo priljubljena in pogosta. Na študijski izmenjavi sem opazil, da so pri ljudeh iz drugih držav popularne popolnoma druge spletne skupnosti, kot pa so pri nas v Sloveniji. V pogovorih s študenti drugih nacij sem zasledil neko konstanto. Vsa komunikacija med mano in mojo domačo fakulteto je potekala preko elektronske pošte, medtem ko sem pri nekaterih drugih študentih zasledil, da uporabljajo različne komunikacijske kanale za potrebe komuniciranja s fakulteto. Spletne skupnosti, kot so Facebook, Twitter in druge, so bile popolnoma izvzete kot možen komunikacijski distributer s strani moje domače fakultete. Spletne skupnosti, ki jih mladi uporabljajo/mo so izvzete oziroma se ne uporabljajo kot možen uradni komunikacijski kanal s fakulteto oziroma kot pripomoček za upravljanje učnih vsebin (angl. learning management tool¹). Država gostiteljica, Republika Češka, nas je v tem smislu presenetila. Preko elektronske pošte nas je povabila, naj se pridružimo Facebook skupini, saj uporabljajo tudi ta medij za širjenje prepotrebnih informacij. Tako sem se odločil, da bom v svojem diplomskem delu raziskal, kako je spletna skupnost Facebook vpeta v študijski proces v slovenskem prostoru. Raziskal bom pogostost rabe različnih spletnih skupnosti, primerjal bom priljubljenost uporabe Facebooka in Moodlea kot pripomočkov za upravljanje učnih vsebin. Raziskal bom tudi, kako uporaben se anketirancem zdi Facebook kot pripomoček za upravljanje učnih vsebin, ter načine kako je Facebook lahko uporabljen kot pripomoček za upravljanje učnih vsebin. S tem, ko bom raziskoval rabo Facebooka v šolske namene, se zavedam, da je raba Facebooka prisotna v veliki meri izven šolskega pouka. Torej bom v mojem diplomskem delu govoril o spletnih skupnostih, ki pripomorejo k študiju na daljavo. Natančneje bom opisal spletno skupnost Facebook-kot vodilno spletno skupnost po številu dnevno aktivnih uporabnikov in Moodle- kot odprto kodni sistem za upravljanje učnih vsebin (angl. open-source software learning management system). Moodle sem si izbral za primerjavo s Facebookom, ker je prvi primarno ustvarjen kot e-učni pripomoček in je tudi eden pogosteje uporabljenih e-učnih pripomočkov (npr. Moodle e-učni pripomoček uporabljamo tudi na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, katere član sem tudi sam), drugi pa primarno ni bil ustvarjen kot e-učni pripomoček. Diplomsko bom začel s kratkim opisom, kaj je in kako se je sploh začelo učenje na daljavo. Sledil bo opis spletnih skupnosti. V nadaljevanju diplome sledi predstavitev Facebooka s kratko zgodovino nastanka, načini uporabe Facebooka kot učnega pripomočka, nato bom strnil nekatere študije o končnem učinku

¹ Learning management tool- pripomoček za upravljanje učnih vsebin

uporabe Facebooka kot učnega pripomočka. Takoj za tem bom predstavil Moodle e-učni pripomoček. Sledila bo predstavitev raziskovalnih vprašanj, hipotez ter analiza le teh, čisto na koncu pa seveda zaključek.

2 UČENJE NA DALJAVO

Učenje na daljavo oziroma izobraževanje na daljavo se nanaša na pojem izobraževanja, ko sta učitelj in učenec fizično ločena. Kot pravijo Kalamković in drugi, je učenje na daljavo sistem in proces povezovanja učencev z učnimi gradivi. Učenje na daljavo je pogosto poenoteno z e-učenjem in računalniki, vendar pa se je učenje na daljavo pojavilo že leta 1840 v Angliji, še celo pred izumom prvega računalnika. (Kalamković in drugi 2013)

Kot pravi Sherry (1996 v Kalamković in drugi 2013), je bilo takrat učenje na daljavo možno s pomočjo uporabe poštnega sistema, in sicer za vse tiste, ki se niso mogli udeležiti rednega pouka v razredu. K temu pa doda tudi, da je bil tak način učenja zelo popularen. Napredek v tehnologiji in pojav množičnih medijev (radio, TV) sta omogočil velik pozitiven premik v učenju na daljavo. (Gone 1998; Radosav 2008 v Kalamković in drugi 2013)

Rumble (1992 v Kalamković in drugi 2013) ugotavlja, da je internet omogočil drugačno dimenzijo oziroma razsežnost učenja na daljavo, interaktivnost in komunikacije med učenci in učitelji. Dostopnost interneta in število njegovih uporabnikov pa je pripeljalo do enormne rasti e-učenja v vseh slojih družbe.

Kalamković in drugi (2013, 260) ugotavljajo, da imajo klasične izobraževalne metode pomembne pomanjkljivosti, kot je npr. potreba po fizični udeležbi pri pouku, in dejstvo, da so razredi prilagojeni povprečnemu študentu. Z razširitvijo uporabe računalnikov in interneta so se razvile tudi nove tehnike e-izobraževanja in e-učenja, prej omenjene težave pa so bile s tem uspešno premagane.

Kalamković in drugi (2013, 260) tudi ugotavljajo, da so prednosti učenja na daljavo nedvomno potrjene, vendar kljub temu takšen način učenja ne more nadomestiti tako rekoč žive besede govorca in osebnega stika z njim, do česar prihaja v klasični učilnici. Kalamković in drugi (2013, 260) tako ugotavljajo, da bi bilo potrebno sprejeti dodatna dva koraka v procesu nadgradnje izobraževanja na daljavo: organiziranje video konferenc in omogočanje prenosa predavanj v živo (v realnem času). Menijo, da bi se na ta način lahko v izobraževalni proces

vklučili tudi otroci s posebnimi potrebami, s tem pa bi se rešile težave zaradi njihove izoliranosti.

Ang. e-learnig ali e-izobraževanje ima torej svojo zgodovino v študiju na daljavo. Dandanes se v splošnem uporablja izraz e-izobraževanje. E-izobraževanje lahko opredelimo kot izobraževanje, pri katerem se uporablja informacijsko komunikacijska tehnologija (v nadaljevanju IKT). Primer tega sta spletno učenje ter virtualna učilnica. E-izobraževanje obsega med drugim tudi podajanje vsebin preko spleta, posnetke vseh vrst (audio in video) in druge podobne stvari. V tradicionalnem izobraževanju se uporablja tako rekoč e-izobraževanje v širšem pomenu, kar pomeni, da je uporabljena vsaj ena tehnološka komponenta v procesu izobraževanja. Informacijska komunikacijska tehnologija je tako uporabljena le kot dopolnitev učnemu procesu in sem spada že najpreprostejša vključenost uporabe IKT. V praktičnem pomenu to pomeni že sama objava urnika in izobraževalnega gradiva na internetu ter uporaba elektronske pošte. Lahko pa je prisotna tudi zahtevnejša uporaba IKT, kot so na primer klepetalnica ter druge spletne diskusije in projekti. (Bregar in drugi 2010)

V preteklem desetletju se je močno razvila tehnologija, namenjena podpori procesov v človeški komunikaciji. Uporaba elektronskih orodij v izobraževalnem sistemu se je tako usmerila na področje, ki omogoča učiteljem in učencem izvajati učni proces, ki nadomesti fizično prisotnost v razredu z "navidezno" spletno prisotnostjo. Spletne strani omogočajo učiteljem elektronsko objavo in distribucijo prosojnic ter drugih zapiskov pri predmetu, objavo domačih nalog ter drugih napotkov in navodil glede predmeta. Učitelji ustvarjajo tako rekoč spletne bibliografije s tem, ko svoje predstavitve pri predmetu nalagajo na različne spletne strani. Računalniško podprti konferenčni sistemi (ang. Computer-based conferencing systems) omogočajo izvedbo skupinskih razprav in skupnih projektov. Spletne skupnosti, namenjene razpravam, in klepetalnice razširijo obseg učilnice tudi zunaj nje. (R. M. Wachter in drugi 2000, 474)

Spletne skupnosti so dandanes zelo razširjene, obenem pa so tudi kompleksne. V nadaljevanju bom zato strnil, kaj spletne skupnosti sploh so, za lažje razumevanje, pa bom poleg definicije dodal tudi nekatere primere.

3 SPLETNE SKUPNOSTI: DEFINICIJA

Lenhart in drugi (2007) pravijo: "Internet se je iz pretežno informacijsko-komunikacijskega omrežja že dodobra preobrazil v družbeno omrežje. Spletni forumi, skupinske razprave in strani

za socialna omrežja so v vrhu uporabe internetnih servisov, in sicer ne samo med mladimi.” (Lenhart in drugi 2007 v Petrič in Petrovčič 2008, 45)

V preteklosti so bili prostori skupinskega komuniciranja omejeni na neobvezno klepetanje in zabavo. Sedaj spletne skupnosti omogočajo uporabniku širjenje socialnih vezi in veččin, med drugim tudi z izmenjavo znanja, nasvetov ter sklepanjem novih prijateljstev. Tako rekoč so spletne skupnosti za posameznika postale vir povezovalnega ter premostitvenega socialnega kapitala. (Best in Krueger 2006; Blanchard in Horan 1998; Ellison in drugi 2007; Scott in Johnson 2005 v Petrič in Petrovčič 2008, 45)

Pa vendar je za spletno skupnost nemogoče označiti vsak prostor, ki opravlja funkcijo skupinskega komuniciranja na internetu. Tako Tönnies (1999 v Petrič in Petrovčič 2008, 46) ugotavlja, da smo pri definiranju spletne skupnosti hitro v zagati, saj obstaja vrsta definicij, ki pa odstopajo od definicij, ki definirajo skupnost v klasičnem sociološkem pogledu.

V literaturi je mogoče zaslediti naslednji dve poimenovanji: virtualna skupnost in spletna skupnost. Petrič in Petrovčič (2008) sta razlike med virtualno skupnostjo in spletno skupnostjo opisala takole:

Najpogosteje se uporabljata izraza virtualna skupnost in spletna skupnost, pri čemer oba kažeta na prostore skupinskega komuniciranja na spletu, ki jim je uspelo razviti nekatere nadindividualne, »skupnostne« strukture. Za začetno obdobje interneta je značilen izraz virtualna skupnost, ko pa je postalo jasno, da te skupnosti le niso tako virtualne, temveč so tesno prepletene z drugimi družbenimi konteksti, tudi neposredovanimi, se je zanje začelo uporabljati druga poimenovanja, pri čemer je najpogostejše to, ki je uporabljeno tudi v tem članku – spletne skupnosti. (Petrič in Petrovčič 2008, 46).

Spletna skupnost kot pojem izvorno prihaja iz angleškega pojma online community. Ta pojem se je zadnjih desetih letih zelo uveljavil. (Preece in drugi 2003)

V slovenskem jeziku se je tako prvi del pojma, torej namesto besede 'online' kot prevod začel uporabljati izraz 'spletne' in tako posledično postal pojem spletne skupnosti, tako je bilo tudi pri prevodu pojmov online shop ter online games, ki jih v slovenščino prevajamo kot spletna trgovina ter spletne igre. (Atanasova in Petrič 2014, 86)

Tudi sam bom v svoji diplomski nalogi uporabljal izraz spletna skupnost za angleški pojem online community. Za diplomsko nalogo sem si izbral spletno skupnost Facebook. Izbral sem si jo zaradi popularnosti, ki jo uživa v Sloveniji, pa tudi zato, ker jo sam dobro poznam.

Opredelevanje spletnih skupnosti je več. Med drugim Matzat spletno skupnost definira kot skupino posameznikov, ki komunicirajo drug z drugim z uporabo enakih CMC² orodij, kot so e-poštni seznam, klepetalnica (pogovorna skupina). Interakcija je osredotočena na vsaj eno skupno temo, ki odraža skupne interese članov skupine. (Matzat 2009, 377)

Obstaja veliko število e-poštnih seznamov, skupnosti s svežimi novicami, pogovornih skupnosti, oglasnih prostorov, strani namenjenih družbenemu mreženju in drugih skupnosti na internetu, ki dovoljujejo posameznikom interakcijo z drugimi oziroma dovoljuje interakcijo posameznikom med seboj. Posamezniki postanejo člani skupnosti iz različnih razlogov, kot so: izmenjava socialne opore in medicinske pomoči, izmenjava poslovnih znanj, razprava o akademskih temah, izobraževalni nameni, ali pa enostavno poiskati posameznike, ki na podoben način preživljajo svoj prosti čas in imajo podoben življenjski slog. (Matzat 2009, 375–376)

Ob opisovanju spletne skupnosti je potrebno tudi razčleniti razliko med spletno skupino in spletno skupnostjo. “Vsake družbene agregacije v računalniško posredovanem prostoru ne moremo označiti s pojmom spletne skupnosti. Ta pojem se namreč pogosto enači in zamenjuje z virtualnimi ali s spletnimi skupinami (online groups).“ (Etzioni in Etzioni 1999; Li 2004; Lenarčič 2010 v Atanasova in Petrič 2014, 90)

Lenarčič (2010) pa pravi, da se spletne skupine razlikujejo od spletnih skupnosti po tem, da so te namenjene združevanju posameznikov, ki imajo namen opraviti oziroma rešiti točno določene probleme in naloge, ob tem pa nimajo občutka obveznosti in skupne kulture. (Lenarčič 2010, 85 v Atanasova in Petrič 2014, 90)

Na drugi strani so spletne skupnosti usmerjene k razvijanju medosebnih odnosov, zaupanja, skupnih vrednot in norm, pri čemer sta ključna elementa združevanja posameznikov skupni interes in občutek pripadnosti skupnosti (prav tam). Spletne skupine lahko delujejo kot sestavni del spletnih skupnosti (van Dijk 1998 v Atanasova in Petrič 2014, 90), saj ko ljudje pišejo in sodelujejo v spletnih skupnostih, selektivno upodabljajo značilnosti medijev, med seboj združujejo projekte, izmenjujejo osebne zgodovine in izkušnje, s tem pa se oblikuje tudi skupinska zgodovina, iz katere se konstruirajo vrednote, odnosi, identitete in združevanja, kar skupino (potencialno) preoblikuje v skupnost. (Baym 2000 v Atanasova in Petrič 2014, 90) Na podlagi navedenih dilem in nejasnosti se je v okvirih študij spletnih skupnosti vedno bolj

² CMC- computer-mediated communication - računalniško podprta komunikacija. Računalniško podprto komunikacijo, bi lahko opisali kot vsako človeško komunikacijo, ki se pojavi med uporabo dveh ali več elektronskih naprav.

uveljavilo osredotočanje na oblikovanje delovnih in uporabnih definicij, ki so vezane na točno določene kontekste in okoliščine. (Preece 2000 v Atanasova in Petrič 2014, 90–91) Na področju raziskovanja spletnih skupnosti je tako prišlo do določene preusmeritve pozornosti od proučevanja opredelitev k iskanju tipologij spletnih skupnosti. (Atanasova in Petrič 2014, 91)

3.1 Tipi spletnih skupnosti

Slika 3.1: Slika tipologij spletnih skupnosti

Tabela 1: Tipologija spletnih skupnosti.

Spremenljivke tipologije spletnih skupnosti		
1. Prevladujoča narava odnosa v spletni skupnosti	2. Multifunkcionalnost spletne skupnosti	3. Tipi spletnih skupnosti
družabna	raznoliki skupni nameni	i.) spletne skupnosti odnosov
	posamezen skupni namen	ii.) spletne skupnosti socialne opore
		iii.) demografske spletne skupnosti
		iv.) spletne skupnosti življenjskih stilov
profesionalna	raznoliki skupni nameni	v.) spletne skupnosti prakse
	posamezen skupni namen	vi.) projektne spletne skupnosti
komercialna	raznoliki skupni nameni	vii.) potrošniške spletne skupnosti
	posamezen skupni namen	viii.) spletne skupnosti ugleda
neprofitna	raznoliki skupni nameni	ix.) aktivistične spletne skupnosti
	posamezen skupni namen	x.) spletne skupnosti soustvarjanja
državljska	raznoliki skupni nameni	xi.) politične spletne skupnosti
	posamezen skupni namen	xii.) participatorne spletne skupnosti

Vir: Atanasova in Petrič (2014, 93).

Slika 3.1 prikazuje tipologije spletnih skupnosti, ki so deljene glede na prevladujočo naravo odnosa v spletnih skupnostih. Tako ločimo med družabnimi, profesionalnimi, komercialnimi, neprofitnimi in državljskimi spletnimi skupnostmi. Sledijo tipologije spletnih skupnosti s klasičnimi primeri le teh.

TIPOLOGIJA SPLETNIH SKUPNOSTI S PRIMERI:

V spletne skupnosti medosebnih odnosov uvrščamo Facebook, Twitter ipd. V spletne skupnosti socialne opore spada med.over.net (največja spletna zdravstvena skupnost v Sloveniji).

Med demografske spletne skupnosti spadata na primer (www.starejsi.si) za starostnike in pa (<http://teen-world.forum-motion.com/>) za najstnice.

V spletne skupnosti življenjskih stilov spada mavricni.forum.net (forum slovenske LGBT³ populacije).

V spletnih skupnostih prakse si člani delijo podobne izkušnje in prakse. V tej skupnosti gre za profesionalne odnose med člani. Primer take skupnosti je (forum.mladipodjetnik.si), ki je namenjen podjetništvu.

V projektne spletne skupnosti spadajo člani, ki so osredotočeni na določene projekte. Primer take skupnosti je (r-project.org), kjer lahko člani na primer razvijajo funkcije in ukaze za statistični program R.

V potrošniške spletne skupnosti spada skupnost (ikeafans.com/forums), ki je namenjen druženju in izmenjavi znanja potrošnikov o določenih produktih.

V spletne skupnosti ugleda spada npr. ebay.com. To so skupnosti, ki predstavljajo kupoprodajne odnose med strankami in prodajalcem izdelkov. Omogočeno jim je tudi ocenjevanje drug drugega.

V aktivistične spletne skupnosti spada skupnost Ekologi brez meja-ebm.si. Namen teh skupnosti je izražati določeno politično mnenje in ponujati dodatne informacije državljanom oziroma je to nek način izražanja nestrinjanja z določeno družbeno problematiko.

V spletni skupnosti soustvarjanja na neprofitni bazi soustvarjajo, izmenjujejo storitve in produkte. Primer take skupnosti je (slo-android.si). To je slovenska android skupnost, kjer se skupno ustvarjajo aplikacije za mobilne telefone.

V političnih spletnih skupnostih gre za nestrukturirane razprave državljanov z oblastni. Primer je rtvslo.si/forum.

V participatorne spletne skupnosti spada npr. predlagam.vladi.si. V tem sklopu spletnih skupnosti se lahko podaja predloge in s tem sodeluje pri oblikovanju vladnih politik. (Atanasova in Petrič 2014, 92–95)

Kot pravi Weber (1949 v Atanasova in Petrič 2014, 100), zgoraj opisani tipi spletnih skupnosti prikazujejo zgolj prevladujočo načelo, vendar se drugih načinov delovanja, ki so značilni za druge tipe, ne izključuje.

Weber (1949 v Atanasova in Petrič 2014, 100) pravi, da je določena stopnja subjektivnosti pri procesu logičnega povezovanja in abstrakcije ob graditvi idealnih tipov vedno prisotna.

³ LGBT- kratica, katera zajema lezbijke, geje, biseksualne in transspolne osebe.

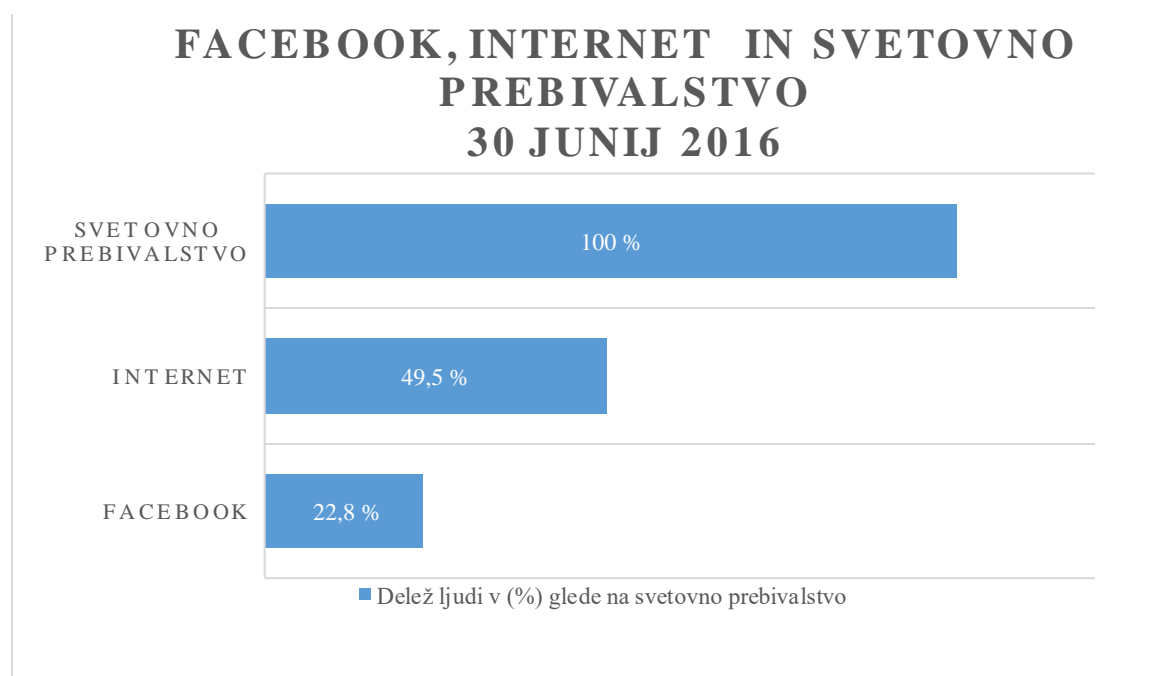
Posledično pa je potrebno zgoraj podano tipologijo v prihodnjem raziskovanju presoјati z vidika logične veljavnosti ter koherentnosti. (Atanasova in Petrič 2014, 100)

V tem delu sem predstavil definicijo in vrste spletnih skupnosti, v nadaljevanju bom predstavil značilnosti nekaterih najbolj priljubljenih spletnih skupnosti, ki se uporabljajo v Sloveniji.

3.2 Priljubljenost spletnih skupnosti v Sloveniji

Preden pogledamo stanje v Sloveniji, lahko v tabeli 3.2 vidimo globalno razsežnost interneta ter ene od najbolj popularnih spletnih skupnosti - Facebooka.

Tabela 3.2: Razmerje uporabe Interneta in Facebooka glede na svetovno prebivalstvo

Vir: Internet World Stats (2017).

Tabela 3.2 prikazuje število Facebook uporabnikov, število internetnih uporabnikov in celotno število ljudi na svetu. Skoraj polovica vseh ljudi ima dostop do interneta, slaba četrtnina ljudi pa ima ustvarjen Facebook profil. Na dan 30. junija 2016 bi to po podatkih Miniwatts marketinške skupine v številkah pomenilo približno 1 679 000 000 Facebook uporabnikov, 3 631 000 000 Internetnih uporabnikov in 7 340 000 000 oseb celotne svetovne populacije. (Miniwatts marketinška skupina 2016)

Slika 3.2: Število uporabnikov družbenih omrežij v Sloveniji

	Imajo svoj profil	Uporabljajo na tedenski ravni	Uporabljajo vsak dan
Facebook	833.500	767.500	594.500
Twitter	206.500	100.000	33.000
Instagram	180.500	126.500	62.000
LinkedIn	135.500	59.000	11.000
Snapchat	128.000	106.000	66.500
Pinterest	100.000	57.500	16.500
Tumblr	36.000	15.000	5.500
Flickr	17.500	5.500	< 1.000
Tinder	15.000	8.000	3.000
Forsquare	9.000	2.500	1.000
Swarm	4.500	1.500	< 1.000

Vir: Valicon (2016).

Iz slike 3.2 je razvidno število uporabnikov najbolj priljubljenih družbenih omrežij v Sloveniji. Facebook na prvem mestu ima 833.500 ustvarjenih uporabniških profilov, od katerih je kar 594.500 dnevno aktivnih. Na drugem mestu je Twitter z 206.500 ustvarjenih uporabniških profilov, vendar le 33.000 dnevno aktivnih. Na tretjem mestu pa je Instagram s 180.500 ustvarjenimi uporabniškimi profili in pa z 62.000 dnevno aktivnimi uporabniki. 100.000 ali več uporabnikov pa imajo še spletne skupnosti LinkedIn, Snapchat in Pinterest. Facebook tako ostaja najbolj priljubljeno družbeno omrežje v Sloveniji.

Kljub temu da ima Facebook profil že ogromno število ljudi, pa Facebook v letu 2017 dosega nove mejnike na svetovni ravni. Ustanovitelj Mark Zuckerberg je dejal, da so imeli dober začetek leta 2017, ob tem pa je dodal, da vztrajajo pri razvijanju novih orodij (pripomočkov), ki bodo gradili močno svetovno skupnost. Marca 2017 je bilo dnevno aktivnih uporabnikov Facebooka 1,28 milijarde ljudi, kar pomeni 18-odstotno rast glede na preteklo leto. Mesečno aktivnih uporabnikov je bilo 1,94 milijarde na dan 31. 3. 2017, kar predstavlja z lanskim letom kar 17-odstotno rast. Število zaposlenih je bilo 31. 3. 2017 kar 18.770, kar je 38 % več od prejšnjega leta. (Facebook Investor Relations 2017a)

V juniju pa je sledil nov mejnik. Facebook je 27. junija namreč objavil, da so presegli mejo dveh milijard ljudi, ki se mesečno povezujejo in gradijo skupnosti preko Facebooka. Ob tem pa so na Facebooku dodali še, da je to mejnik, ki pa ga ne bi dosegli brez milijonov ljudi in

skupnosti, ki pomembno prispevajo k temu vsak dan s svojimi prispevki. (Facebook Investor Relations 2017b)

4 PREDSTAVITEV FACEBOOKA

4.1 Kratek povzetek zgodovine Facebooka in njegova rast

V letu 2004 je Mark Zuckerberg v študentski sobi Harvardske univerze ustvaril Facebook. Takrat se je le ta imenoval Thefacebook. (Markoff 2007 v Wilson in drugi 2012, 206) En mesec po ustanovitvi je bila polovica študentov Harvardske univerze že vpisana v Facebook. (Phillips 2007 v Wilson in drugi 2012, 206) Kmalu po ustanovitvi je Facebook začel širiti svoje omrežje z namenom, da bi dosegel večje število uporabnikov. Do leta 2005 je Facebook omogočal dostop do več kot 800 srednješolskih, visokošolskih in univerzitetnih mrež. (Arrington 2005 v Wilson in drugi 2012, 206) Prav tako je Facebook rasel v letu 2006. Takrat je omogočal dostop do več kot 22.000 komercialnih organizacij. (Zywica in Danowski 2008 v Wilson in drugi 2012, 206) Zadnja večja širitev mreže Facebooka se je zgodila v letu 2006, ko so dovolili dostop do Facebook mreže vsem, ki so starejši od 13 let in imajo veljavni naslov elektronske pošte. (J.J. Brown 2008 v Wilson in drugi 2012, 206) Na spodnji sliki pa je prikazana hitra rast pridruženih omrežij in posledično dramatična rast števila uporabnikov Facebooka. (Wilson in drugi 2012, 206)

Slika 4.1 Kronologija Facebooka z vpisanimi glavnimi posodobitvami in pripisanim številom uporabnikov glede na leto

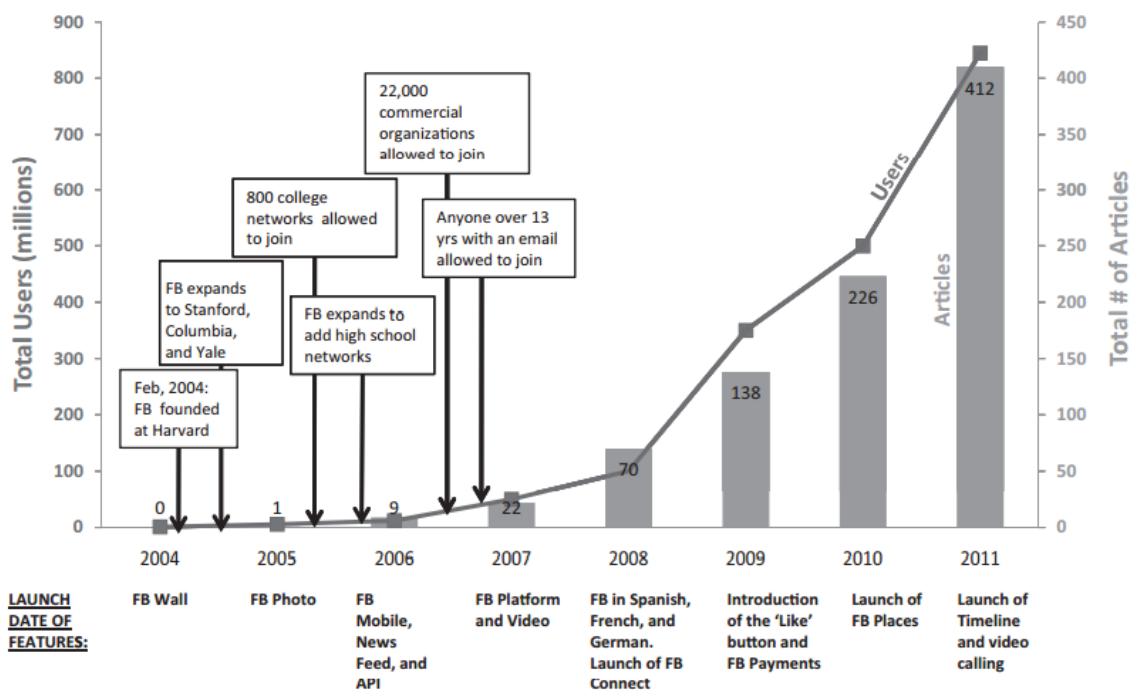

Fig. 1. Facebook users and articles: Cumulative totals by year

Vir: Wilson in drugi (2012, 207).

Na sliki 4.1 je razvidna hitra rast števila uporabnikov od leta 2004 do leta 2011. Ob letnicah pa so napisani še pomembni napredki Facebooka, ki so med drugim privabljali nove uporabnike. Leta 2008 so tako Facebook prevedli v španščino, francoščino in nemščino. V letu 2009 so predstavili 'like button', ki ga pri nas poznamo kot všeček. V letu 2011 so izdelali časovnico (angl. timeline) in dodali novo razsežnost pogovoru, dodali so namreč video klic. Iz grafa je vidna konstantna rast in širitev opcij, ki jih ponuja Facebook in je tako postopoma postajal primeren za vsestransko rabo.

4.2 Facebook kot učni pripomoček

Čeprav tehnologija sama po sebi ni nič novega v poučevalnem in učnem procesu, je prav področje izobraževanja eno tistih področij, na katera je zelo močno vplivala tehnologija. (American Psychological Association 2009, 455 v Fewkes in McCabe 2012, 93) Še več, internet in z njim povezane tehnologije imajo moč prinesiti literaturo, raziskave, informacije in ljudi iz celega sveta neposredno v razred. (American Psychological Association 2009, 456 v Fewkes in McCabe 2012, 93)

Facebook je lahko uporabljen tudi kot učni pripomoček saj ima veliko primernih lastnosti. Facebook je dostopen ljudem, je priljubljen in ga redno uporabljajo, omogoča različne načine komuniciranja... V nadaljevanju bom izpostavil nekatere lastnosti, ki Facebooku omogočajo njegovo uporabo kot pripomočka za upravljanje učnih vsebin. Predstavil bom tudi primer dobre prakse, kako je bil Facebook že uporabljen kot LMT- pripomoček za upravljanje učnih vsebin.

4.2.1 Funkcije Facebooka kot učnega pripomočka

4.2.1.1 Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin:

Eden potencialnih načinov uporabe Facebooka v izobraževanju je uporaba Facebook skupin, ki služijo kot sistem za upravljanje učnih vsebin. Študentje so na splošno zadovoljni z uporabo Facebook skupin v izobraževalne namene, saj so jim osnovne funkcije Facebook skupine, ki služi kot sistem za upravljanje učenih vsebin, enostavno osvojljive. (Wang in drugi 2012 v Lambič 2016, 315) Sistemi za upravljanje učnih vsebin so primerni za vpis študentov na predmet, vpis na izpit, oddajanje seminarskih nalog, podajanje navodil pri predmetu, podajanje opisov in planov izvajanja predmeta, pošiljanje sporočil, predstavitev osnovne literature predmeta. Kljub vsemu temu, jim pogosto manjka element socialne povezanosti, poleg tega ne podpirajo v zadostni meri samoupravljanja in problemsko zasnovanih učnih aktivnosti. (Irwin in drugi 2012 v Lambič 2016, 315)

4.2.1.2 Druge funkcije, ki jih prinaša Facebook kot učni pripomoček:

Obstaja vrsta dobrih stvari za študente, ki uporabljajo Facebook za učne namene, kot so na primer iskanje učnih materialov, pomoč prijateljem odgovarjati na vprašanja, povezovanje z drugimi za potrebe komuniciranja o projektih, deljenje predavanj in študijskih zapiskov, prejemanje obvestil o predmetu, povečana interakcija z drugimi študenti in profesorji. (Al-rahmi in drugi 2014; Irwin in drugi 2012; Kitsantas in drugi 2016; Manca in Ranieri 2013 v

Lambić 2016, 315) Uporaba Facebooka za prejetanje in deljenje informacij je pozitivno povezana z akademskih uspehom. (Junco 2012b v Lambić 2016, 315) Študije (Shih 2011; Wang in drugi 2011 v Lambić 2016, 315) prikazujejo, da ima Facebook pozitiven učinek na znanje, pisanje in besednjak angleškega jezika.

4.2.2 Primer uporabe Facebooka kot učnega pripomočka

Na fakulteti za izobraževanje v Somborju, je bila narejena študija, ki je potekala skozi celoten semester in je vključevala 139 študentov (77 žensk in 62 moških s povprečno starostjo 21,74 let). Podatke so zbrali s pomočjo analize obstoječih podatkov, opazovanj in intervjujev. V intervjuje so bili vključeni tako študentje kot tudi profesor. Vsi od njih so imeli na voljo dve Facebook skupini kot učni pripomoček pri predmetu. Eno skupino je ustvaril profesor, drugo pa so ustvarili študentje sami. Predavanja in vaje pri predmetu so se normalno izvajali v učilnici. Poleg vseh običajnih pripomočkov, ki so na voljo študentom (internet, knjige, idr.), jim je profesor predlagal, naj uporabijo še Facebook kot učni pripomoček. S tem namenom je ustvaril Facebook skupino zaprtega tipa (ang. closed-type Facebook group). Vsi študentje, ki so obiskovali njegov predmet so se pridružili tej skupini. Skozi semester je profesor na zid (ang. group wall) Facebook skupine objavljajl prosojnice s predavanj, vso potrebno literaturo, vse sprotno potrebne informacije za normalen potek predmeta ter urnik. Študente je spodbujal, da uporabijo Facebook skupino za posvetovanja z njim. Prav tako jih je spodbudil, naj uporabijo to skupino za zastavljanje vprašanj drugim študentom v zvezi s tem predmetom. Poleg tega jih je spodbudil še k objavi primernih učnih gradiv, ki so jim olajšala učenje predmeta. Poleg te skupine so študentje neodvisno uporabljali svojo Facebook skupino, ki je bila v osnovi zasnovana za deljenje informacij, zapiskov in ostalih pomembnih stvari v zvezi s tem predmetom. Kljub temu pa je bila ta druga Facebook skupina namenjena tudi zabavni vsebini, ki ni bila povezana s študijem. Študentje so za komunikacijo s profesorjem uporabili zid prej omenjene Facebook skupine in privatna sporočila. V skupini so spraševali o načinih preverjanja znanja, oddajanju domačih nalog in imeli še mnogo drugih vprašanj povezanih s predmetom. Subjektivno mnenje profesorja je bilo, da je bila komunikacija s študenti bolj pogosta in kakovostnejša, glede na prejšnja leta, ko Facebook skupina ni bila uporabljena kot učni pripomoček. Poleg tega so z zastavljanjem vprašanj na zid skupine študentje sami spodbudili komunikacijo z ostalimi študenti. Študentje, ki so poznali informacijo na zastavljeno vprašanje, so odgovorili na vprašanje v obliki komentarja in s tem se je odprl dialog. Študentje, ki niso vedeli odgovora na vprašanje, so všečkali (ang. clicking the like button) vprašanje in s tem

nakazali, da se jim zdi to dobro vprašanje ter da nimajo potrebnega znanja, da bi odgovorili nanj. V večini primerov so drugi študentje odgovorili na vprašanje, še preden ga je profesor uspel videti. Študentje so tako delili alternativne vire informacij, ki so jih dobili na internetu. To pa so npr. povezave do spletnih knjig ali video vodnikov, ki so se jim zdeli uporabni. Poleg študentov, ki so všečkali po njihovem mnenju dobra vprašanja, je tudi profesor uporabil všečke in komentarje za ponazoritev, katere deljene spletne knjige oziroma kateri video vodniki so primerni in kateri niso za uporabo. Z deljenjem povezav in drugih datotek so si medsebojno omogočili lažji dostop do uporabne literature.

Nekateri študenti so celo svoje domače naloge objavili na zidu skupine pričakujoč, da bodo dobili povratno informacijo. Na podlagi povratnih informacij od študentov in profesorja so nato popravili napake, ki jih sami niso opazili. S tem so pridobili tudi vpogled na kvaliteto do tedaj opravljene domače naloge.

Uporaba Facebook skupine kot učnega pripomočka je imelo pozitiven učinek na proces učenja, ker je bil študentom tako omogočen dostop do uporabnih informacij. Uporaba Facebook skupine kot učnega pripomočka je tudi izboljšala komunikacijo s profesorjem. Kljub vsemu pa sta bila pogostost in način uporabe Facebook skupine v veliki meri odvisna od študentov samih, pri tem pa je profesorjeva vloga dejansko voditi idejo Facebook skupine kot učni pripomoček v pravo smer.

Razlika med Facebook skupino, ki so jo naredili študentje sami, in tisto, ki jo je naredil profesor, je bila v tem, da je bila raven komunikacije bolj uradna od tiste, ki so jo naredili študenti sami. Poleg tega pa je bila v tej skupini tudi vsebina družabne in zabavne narave. Nekateri študentje so prispevali vprašanja, komentarje in všečke samo v skupini, kjer ni bilo prisotnega profesorja. Facebook skupina, ki jo je ustvaril profesor, je bila bolj organizirana in očiščena nepomembnih vsebin. S tem ko je bila skupina očiščena omenjenih vsebin, so študentje dostopali do uporabnih informacij veliko lažje kot v skupini, ki so jo ustvarili sami. (Lambić 2016)

4.2.3 Pozitivne plati Facebooka kot učnega pripomočka

4.2.3.1 Dostopnost do Facebooka:

Do razširjenosti Facebooka ni prišlo samo zaradi njegove popularnosti. Podprt je namreč s številnimi različnimi napravami, ki nam neprestano omogočajo dostop do njega. Facebook je namreč spletna aplikacija, ki ima omogočen dostop s katerega koli spletnega brskalnika. Do Facebooka lahko dostopamo s telefonom, z iPadom itd. Podpiranje Facebooka s strani mobilnih

naprav je definitivno prednost tudi pri uporabi Facebooka v izobraževalne namene. Poleg tega pa si lahko Facebook račun ustvari vsak internetni uporabnik, ki ima veljaven email naslov. Pri tem pa se uporaba Facebooka ne zaračunava. (Shiu in drugi 2010, 60-61).

4.2.3.2 Priljubljenost Facebooka med študenti:

Kot ugotavljajo Junco ter Karpinski in drugi, je Facebook postal najbolj priljubljeno družbeno omrežje. (Junco 2015; Karpinski in drugi 2013 v Lambić 2016, 314) Več kot 87-odstotni delež severovzhodnih ameriških kolidž študentov se dnevno prijavi v Facebook. (Junco 2012b v Lambić 2016, 314) Facebook študentom predstavlja pomembno družbeno področje ter sredstvo za komuniciranje. (Fox in drugi 2007 v Lambić 2016, 314) Facebook ima veliko potencialov pri poučevanju in učenju, delno zaradi svoje popularnosti med študenti in seveda tudi zaradi svojih funkcij, ki omogočajo pedagoške, družbene in tehnološke prednosti. (Wang in drugi 2012 v Lambić 2016, 314)

4.2.3.3 Različni načini komunikacije preko Facebooka:

Študentje uporabljajo Facebook za deljenje svojih izkušenj z univerze (Selwyn 2009 v Lambić 2016, 314) in za izmenjavo praktičnih in akademskih informacij. (Rambe 2012 v Lambić 2016, 314) Facebook omogoča možnost komunikacije tako na relaciji študent-profesor kot tudi med študenti samimi. (Al-rahmi in drugi 2014; Sendurur in drugi 2015 v Lambić 2016, 314) Za razliko od uradnih strani predmeta, Facebook omogoča višjo raven interakcije in manj formalen način komuniciranja. (Mazer in drugi 2007 v Lambić 2016, 314)

Študentje se po navadi pozitivno odzovejo na uporabo Facebooka za izobraževalne namene. (Fewkes in McCabe 2012; Irwin in drugi 2012 v Lambić 2016, 314) Znatno število študentov si ne želi, da bi pouk predmeta v celoti potekal preko Facebooka, ampak kljub temu menijo da je Facebook orodje, ki bi moralo biti uporabljeno med poučevanjem in učenjem. (Manca in Ranieri 2013 v Lambić 2016, 314) Facebook zidovi so pomembno sredstvo za izmenjavo med študenti, ki aktivno uporabljajo Facebook v študijske namene. (Selwyn 2009 v Lambić 2016, 314)

Z možnostjo opravljanja spletnih konzultacij preko Facebooka lahko profesorji izboljšajo študentovo zadovoljstvo na relaciji študent-profesor izven razreda. (Li in Pitts 2009 v Lambić 2016, 315) Študentje, ki lahko neposredno dostopajo do profesorjevih Facebook strani, poročajo o visoki stopnji motiviranosti, učinkovitega učenja in pozitiven odnos do profesorja

in predmeta. Prav tako so tudi vzdušje v razredu ocenili kot bolj pozitivno. (Mazer in drugi 2007, 2009 v Lambić 2016, 315)

Schroeder in Greenbowe (2009 v Lambić 2016, 315), ugotavljata, da študentje za diskutiranje rajši uporabijo Facebook kot pa ostale forume, čeprav jim je bila njihova uporaba zapovedana kot obvezna. Poleg pogostejše rabe Facebooka so same razprave na tej strani postale bolj kompleksne in so generirale bolj podrobne odgovore. (Schroeder in Greenbowe 2009 v Lambić 2016, 315)

Kot možno razlago za to situacijo Schroeder in Greenbowe (2009 v Lambić 2016, 315) navedeta pogostost uporabe in čas, ki ga študentje prebijejo na Facebooku. Facebook zmanjša tveganje tehnološke frustracije, ki zelo pogosto negativno vpliva na uspeh učenja na daljevo. (Manca in Ranieri 2013 v Lambić 2016, 315) Študenti kot učno pomoč raje uporabijo Facebook kot druge od e-izobraževalnih sistemov (kot sta npr. Blackboard ali Moodle), saj menijo, da jim Facebook omogoča boljšo seznanjenost s sošolci, ker se počutijo kot cenjeni udeleženci ter obenem pridobijo in se naučijo učna gradiva, povezana s predmetom. (Barczyk in Duncan 2013 v Lambić 2016, 315) Tudi za deljenje informacij je bolj učinkovit Facebook. (Lambić 2016, 315)

4.2.4 Negativne strani rabe Facebooka kot učnega pripomočka

Po drugi strani pa so študenti poudarili nekatere negativne vidike profesorjeve uporabe Facebooka in posledično njegove kredibilnosti. (Mazer in drugi 2007 v Lambić 2016, 315) Profesorji naj bi bili bolj pasivni kot aktivni pri interakciji s študenti izven študijskega področja na Facebooku. Na primer, profesorji naj bi se izognili komentiranju osebnih slik študentov ali samoiniciativnemu pošiljanju prošenj za prijateljstvo. (Teclahaimanot in Hickman 2009 v Lambić 2016, 315) Poleg profesorjeve izgube kredibilnosti so tu prisotne še druge stvari, ki ne govorijo v prid uporabi Facebooka kot učnega pripomočka. Nekatere od njih bom predstavil pod točko 4.3.

4.3 Različni rezultati študij o končnem učinku uporabe Facebooka kot učnega pripomočka

Nekatere prednosti družbenih omrežij so v nasprotju s trenutnimi pedagoškimi paradigma mi. (Selwyn 2009 v Lambić 2016, 315) Nekatere starejše raziskave kažejo, da imajo študentje, ki uporabljajo Facebook, slabše ocene in posvetijo manj časa učenju. (Kirschner in Karpinski,

2010 v Lambić 2016, 315) Tudi Junco (2012a v Lambić 2016, 315) ugotavlja, da študentje, ki uporabljajo Facebook bolj pogosto, dosegajo slabše ocene (slabši študijski uspeh).

Novejše raziskave pa kažejo, da ne obstaja pomembna razlika v učnem uspehu glede na število ur, ki jih študentje preživijo na Facebooku. (Ainin in drugi 2015 v Lambić 2016, 315) Čas, preživet na Facebooku, je bil negativno povezan s povprečjem ocen samo za študente prvih letnikov. (Junco 2015 v Lambić 2016, 315) Pokazala se je skrb, da bodo socialna omrežja povzročila odmik, odtujenost in nepovezanost učencev od izobraževanja ter da bo to imelo škodljiv učinek na tradicionalne veščine poučevanja. (Brabazon 2007 v Lambić 2016, 315) Cassidy (2006) ter Kitsantas in drugi (2016 v Lambić 2016, 315) namreč zagovarjajo, da lahko socialna omrežja zapeljejo študenta iz učnih na kake druge vsebine. Sahin (2014 v Lambić 2016, 315) k temu dodaja, da so študentje, ki preživijo več časa na Facebooku, bolj nagnjeni k pogostejšemu odlašanju študijskih obveznosti.

Hew (2011 v Lambić 2016, 315) in Mao (2014 v Lambić 2016, 315) pa celo trdita, da je Facebook zelo redko uporabljen v študijske namene. Kot kontrast temu pa Fewkes in McCabe (2012 v Lambić 2016, 315) ter Gray in drugi (2010 v Lambić 2016, 315) pravijo, da je večina študentov že uporabila Facebook za študijske zadeve ali pa bi si ga ti želeli uporabiti v prihodnosti.

Facebook kot spletno družbeno omrežje v svoji osnovi ni zasnovan za opravljanje funkcije upravljanja učnih vsebin. Povsem drugače je z Moodlom, ki pa je ustvarjen prav s tem namenom. Podrobneje, kaj je Moodle in za kaj se ga uporablja, predstavljam v nadaljevanju.

5 MOODLE

Barr in Tagg (1995 v Horvat in drugi 2015, 515) pravita, da se univerze oddaljujejo od paradigme, kjer je fakulteta center, ki temelji na tam izvajajočih se predavanjih. Prihaja namreč do modela, kjer so učenci glavni fokus, fakultetno osebje pa postane oblikovalec učnega okolja ter prostor, kjer se študentje naučijo kritičnega mišljenja.

Pomoč pri opravljanju tega prehoda k novemu modelu imajo seveda e-učilnice, ki omogočajo študentom študij tudi na daljavo. Moodle je tako eno od orodij, ki omogočajo študij na daljavo.

5.1 Moodle (Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment) ali modularno predmetno orientirano dinamično učno okolje

Moodle ima več različnih poimenovanj (ang. Management System - sistem upravljanja, ang. a Course Management System - sistem za vodenje predmetov in ang. Virtual Learning Environment - virtualno učno okolje). Moodle je prosto dostopni odprtokodni sistem, ki se ga prenese z interneta. Uporabljajo ga univerze, šole, fakultete, učitelji in pa tudi individualni inštruktorji z namenom ustvarjanja in dostopanja do spletnih vsebin predmeta. Omogoča nabor pripomočkov in načinov, ki omogočajo učiteljem, da ustvarijo spletne tečaje, objavljajo gradiva, povzetke predavanj in druga gradiva za uporabnike, oddajanja seminarskih nalog uporabnikov, opravljanje spletnih kvizov, spremljanje študentskih uspehov, komuniciranje s študenti preko forumov. (Cole in Foster 2008; MoodleDocs 2013a v Daniel Martin 2013)

Predmet, ki se izvaja s pomočjo Moodla, omogoča prostor za poučevanje in učenje, dodajajo se lahko viri, aktivnosti (domače naloge, predstavitve) in bloki⁴, da jih lahko študentje prenesejo iz interneta oziroma upravljajo z njimi. Ustvarijo ga administrator, učitelji predmeta ali drugi, ki imajo ustrezne pristojnosti uredniških pravic znotraj sistema. (Daniel 2013, 64–65) Moodle je primeren tudi za tujejezične predmete, saj lahko administrator vsili izbrani tuj jezik vsem študentom, ki obiskujejo predmet. Študenti v tem primeru, izbranega jezika ne morejo spremeniti. (MoodleDocs 2013b)

Tabela 5.1 Pogostost uporabe Moodla-sistema za upravljanje učnih vsebin

Pogostost uporabe Moodla-sistema za upravljanje učnih vsebin		
	skupaj	%
Vsak oziroma vsak drugi dan	31	7,8
Nekajkrat na teden	247	62,5
Nekajkrat na mesec	95	24,1
Samo pred izpitom	22	5,6

Vir: Horvat in drugi (2015, 518).

Tabela 5.1 prikazuje podatke iz raziskovalne študije na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Beogradu (največja državna univerza Srbije). V anketi je bilo 395 anketirancev.

⁴Blocks*- (Blok)- Bloki so elementi, ki se jih lahko dodaja na levi ali na desni strani ali v sredinski stolpec v vsaki strani Moodla. Vsak blok je lahko označen tudi kot "sticky", tako da se pojavlja v vseh kontekstih skozi celoten predmet. (MoodleDocs 2017)

Starost anketirancev je bila med 18 in 25 let, od tega je bilo 44,1 % moških in 55,9 % žensk. (Horvat in drugi 2015, 518) Iz tabele je jasno razvidno, da je odstotek, ki vsakodnevno obiskuje Moodle zelo majhen, kljub temu, da je bila anketa narejena na Fakulteti, kjer imajo implementiran sistem uporabe Moodla.

5.2 Primerjava dveh spletnih skupnosti: Moodle in Facebook

Študija Petrovica in drugih (2014) primerja izobraževalne koristi popularnega Facebooka s priljubljenim sistemom za upravljanje učnih vsebin Moodlom. V študiji so merili mnenje študentov o Facebooku in Moodlu za potrebe poučevanja in učenja. Študija, ki je bila narejena na Univerzi v Beogradu na Fakulteti za organizacijske vede, je podala sledeče rezultate. Statistično značilne razlike v prid Facebooku v primerjavi z Moodlom so se pokazale pri enostavnosti uporabe, možnosti boljšega in hitrejšega načina širjenja informacij, zagotavljanju možnosti za iskanje podatkov, boljšem grafičnem uporabniškem vmesniku in stabilnosti sistema. Na drugi strani pa so rezultati pokazali statistično značilno razliko v prid Moodlu pri naslednjih področjih: odvracanje od učenja, omogočanje dobrega učnega okolja ter varnost osebnih podatkov.

6 EMPIRIČNI DEL

6.1 Opis zbiranja podatkov in vzorca

Prej omenjene študije so si med seboj dokaj neenotne pri samih ugotovitvah. Zato sem se v diplomskem delu odločil raziskati, koliko ter kako je Facebook vpet v učni proces študentov ljubljanske univerze. Pridobil sem naslednje podatke. Priljubljenost Facebooka glede na ostale e-izobraževalne skupnosti sem meril s pogostostjo uporabe. Preveril sem, kako je trenutno z uporabo Facebook video klica, in, kakšne so želje po uporabi Facebook video klica v šolskem sistemu. Ugotavljal sem, kako študentje Univerze v Ljubljani uporabljajo Facebook v učne namene. Preveril sem, katere načine, ki jih ponuja Facebook, uporabljajo. Izmeril sem, kako in v kolikšni meri študentje prihajajo do šolskega gradiva. Preveril sem tudi, katere možnosti uporabljajo na spletu za pridobivanje šolskega gradiva, ter katere Facebook možnosti za razširjanje oziroma prejem šolskega gradiva uporabljajo. Nato pa sem preveril še, kako je z uporabo Facebook video klica za potrebe opravljanja govornih ur. Preveril sem priljubljenost Moodla in Facebooka kot sistemov za upravljanje učnih vsebin študentov Univerze v Ljubljani. Primerjavo Facebooka z Moodlom sem delal samo na anketirancih, ki so člani obeh skupnosti.

6.2 Raziskovalna vprašanja in hipoteze:

Raziskovalno vprašanje 1: Načini, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben na relaciji študent-profesor.

Facebook kot najbolj priljubljena spletna skupnost na svetu združuje mlade in stare ljudi. Med njimi so tako študenti kot tudi profesorji. S tem ko oboji v lastne namene uporabljajo Facebook, so seznanjeni s funkcijami, ki jih ponuja. Posledično uporaba Facebooka zmanjša tveganje tehnološke frustracije oziroma bojzani pred neznanjem uporabe nekega novega spletnega mesta tako pri študentih kot tudi pri profesorjih. Facebook je tako primeren za objavo prosojnic. Prav tako je Facebook primeren za vzpostavitev komunikacije med študentom in profesorjem. Širši vpogled na načine, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben na relaciji študent-profesor, pa bi rad raziskal s tem raziskovalnim vprašanjem.

Raziskovalno vprašanje 2: Načini, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben izven pouka na relaciji študent-študent.

Z željo po razširitvi obsega pripomočkov, s katerimi lahko osebje fakultet deli vsebino s predavanj, so pri Facebooku dodali tudi pripomočke, ki omogočajo predvajanje multimedijske vsebine, kot je npr. Slide Share. (Manca in Ranieri 2016, 219)

Spletne skupnosti omogočajo študentom na zelo enostaven način deliti njihovo znanje z drugimi študenti ter prositi druge študente za pomoč. (Ooi in Loh 2010; Rambe 2012; Selwyn 2009 v Lambić 2016, 313) Medsebojna pomoč med študenti je le ena od možnosti, ki jih ponuja Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin. Želel bi dobiti širši vpogled, kateri so načini, na katere je lahko Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin primeren za uporabo.

Hipoteza 1: Študenti Univerze v Ljubljani uporabo Facebook skupine kot sistema za upravljanje učnih vsebin preferirajo pred uporabo Moodla.

Kar 73 % srednješolcev v Ontariu verjame, da bi bil Facebook lahko uporabljen kot pripomoček za upravljanje učnih vsebin. Študenti, ki so takega mnenja, pravijo, da Facebook omogoča lažjo komunikacijo s sošolci, hitro in enostavno skupinsko diskutiranje, povečuje samoorganizacijo in omogoča dostop do pomoči pri domačih nalogah. (Fewkes in McCabe 2012) Tako menim, da poleg ostalih funkcij Facebook skupine, ki se uporablja kot sistem za upravljanje učnih vsebin tudi lažja komunikacija in hiter dostop do pomoči pri študentih

Ljubljanske univerze, daje prednost le-tej pred uporabo Moodla kot sistema za upravljanje učnih vsebin.

Hipoteza 2: Študenti Univerze v Ljubljani, glede na njegovo priljubljenost, za razširjanje gradiv največkrat uporabijo Facebook.

Ooi in Loh (2010 v Wang in drugi 2012, 429) pravita, da Facebook skupina omogoča študentom razširjanje in komentiranje šolskega gradiva. Poleg tega so na voljo še drugi načini za razširjanje šolskega gradiva, npr. preko uporabe privatnega Facebook pogovora. Če dodamo k vsemu temu še izredno priljubljenost uporabe Facebooka, posledično menim, da študenti ljubljanske univerze za razširjanje gradiv največkrat uporabijo Facebook.

Hipoteza 3: Študenti Univerze v Ljubljani bi govorilne ure s profesorjem raje opravili preko Facebook video klica kot v živo.

Charron in Raschke (2014) sta raziskavo izvedla na dveh skupinah študentov Univerze v Nevadi. Prva skupina je imela iste zadolžitve kot druga, s tem da je imela druga na voljo tehnološko pomoč. Skupini s tehnološko pomočjo so bili 24 ur na voljo video prispevki, ki jih je naredil profesor in so bili v pomoč kot vodič, kako priti do ustreznih rešitev. Videi so bili narejeni na podoben način, kot da bi profesor dejansko vodil predavanje v učilnici. Študentom v tej skupini so bile omogočene tudi spletne govorilne ure, od doma so namreč preko programa Skype lahko poklicali oziroma pisali profesorju. Skype omogoča profesorju nuditi pomoč študentom na daljavo. Pri tem so bile spletne govorilne ure omejene na podoben način, kot so navadne govorilne ure. Spletne govorilne ure so bile namreč mogoče takrat, kadar jih je imel profesor na urniku ali pa so bile mogoče tudi izven tega časovnega okvira ob predhodnem dogovoru. Končne ocene med skupinama se niso bistveno razlikovale. Kljub temu pa so rezultati pokazali, da je skupina, kateri so bili omogočeni spletni video posnetki z navodili profesorja in spletne govorilne ure, bolj zadovoljna s pridobljenim znanjem in potekom predmeta. Kot avtorja navedeta, to nakazuje, da je uporaba tehnologije (spletni video posnetki in spletne govorilne ure) enako učinkovit način izvajanja predavanj, kot je to v razredu oziroma so govorilne ure v živo. Še več, uporaba tehnologije omogoča profesorju, da se poveže s študenti na način, ki je priljubljen med študenti, ob enem pa je to tudi stroškovno ugodna rešitev. Tehnologija omogoča boljšo fleksibilnost porabe časa tako profesorjem kot tudi študentom. Profesorji tako lahko z enim videom odgovorijo več študentom, ki imajo isto težavo. S tem prihranijo čas in tudi študenti so s tako rešitvijo zadovoljni, saj jim ni potrebno prihajati na

fakulteto po profesorjevo pomoč. Praktično je študentom pomoč omogočena vsepovsod 24 ur na dan. (Charron in Raschke 2014)

Charron in Raschke (2014, 4) trdita, da so spletne govornilne ure enako učinkovite, kot so govornilne ure v živo. Tako glede na priljubljenost Facebooka med študenti ljubljanske univerze menim, da bi študenti raje opravljali govornilne ure s pomočjo Facebook video klica, kot pa v živo. S tem bi si zmanjšali stroške potovanja do lokacije opravljanja govornilnih ur, poleg tega bi prihranili tudi veliko časa, saj bi govornilne ure lahko opravili od doma.

6.3 Metodologija

Za preverjanje treh hipotez in dveh raziskovalnih vprašanj sem uporabil spletno anketo. Anketo sem pred uporabo pilotsko testiral, nakar sem jo po danih ugotovitvah ustrezno dopolnil. Podatke sem analiziral s pomočjo statističnega programa SPSS. Za merjenje v anketi sem v večini primerov uporabil Likertov merski tip lestvice.

6.4 Predstavitev anketnega vprašalnika:

Anketni vprašalnik je sestavljen iz več sklopov. V prvem sklopu sem meril pogostost uporabe spletnih skupnosti. S tem sem dobil trenutno stanje pogostosti uporabe spletnih skupnosti med študenti Univerze v Ljubljani. Drugi del anektnega vprašalnika (vprašanja od q2 do q6) merijo primerjavo med Moodleom in Facebookom. Vprašanje q7 meri načine, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben na relaciji študent-profesor. Vprašanja q8, q9, q10 merijo načine, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben izven pouka na relaciji študent-študent. Vprašanja od q11 do q14 merijo priljubljenost različnih načinov razširjanja gradiv. Vprašanja q15 do q17 nam bodo podala odgovor, ali si študenti željo opraviti govornilne ure preko Facebook video klica. Na koncu anketnega vprašalnika pa so demografska vprašanja. Celoten vprašalnik je dodan kot priloga na koncu diplomskega dela.

6.5 Opis vzorca

S pomočjo aplikacije EnKlikanketa sem naredil spletno anketo. Spletni anketni vprašalnik sem nato delil med svoje Facebook prijatelje. Anketni vprašalnik sem delil tudi v Facebook skupini, ki jo imamo narejeno s sošolci. Prosil sem jih, naj izpolnijo anketni vprašalnik. Poleg tega pa sem jih prosil, naj anketni vprašalnik delijo tudi z drugimi študenti Univerze v Ljubljani. Rezultat tega je bilo 477 klikov na nagovor. 209 anketirancev je začelo izpolnjevati anketo. Nekateri od teh 209-tih so med izpolnjevanjem zapustili spletno anketo, 156 pa jih je anketo ustrezno v celoti zaključilo. Upošteval sem samo anketirance, ki so anketo ustrezno zaključili v celoti. Ker vzorec ni verjetnostni, ugotovitev ne morem posploševati na celotno populacijo študentov Univerze v Ljubljani.

Iz vzorca sem odstranil vse anketirane, ki niso bili študenti. Končni vzorec je obsegal 103 anketirance, od tega 61 % žensk in 39 % moških. Večina anketirancev je mlajših od 26 let, zgolj 4 anketiranci so starejši. Vsi anketiranci, upoštevani v analizah, so študenti. Največ, 36 % anketirancev živi v velikem mestu, zgolj 6 % pa jih živi na podeželju. 66 % anketirancev trenutno obiskuje dodiplomski študij, 33 % jih obiskuje magistrski program, 1 % anketirancev pa obiskuje doktorski študij.

6.6 Analiza raziskovalnih vprašanj in hipotez

Pred analizo raziskovalnih vprašanj in hipotez si oglejmo pogostost uporabe spletnih skupnosti na vzorcu.

Tabela 6.1: Pogostost uporabe spletnih skupnosti med študenti ljubljanske univerze

Za vsako spletno skupnost posebej označite pogostost uporabe.											
Podvprašanja	Odgovori							Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	večkrat dnevno	enkrat dnevno	3-5 krat na teden	1-2 krat na teden	3-4 krat na mesec	nimam osebnega profila	Skupaj				
Moodle	3 (3%)	2 (2%)	4 (4%)	2 (2%)	12 (12%)	80 (78%)	103 (100%)	103	103	5.5	1.2
Blackboard	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	103 (100%)	103 (100%)	103	103	6.0	0.0
Facebook	92 (89%)	6 (6%)	5 (5%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	103 (100%)	103	103	1.2	0.5
Google+	19 (18%)	16 (16%)	7 (7%)	4 (4%)	21 (20%)	36 (35%)	103 (100%)	103	103	4.0	2.0
Instagram	53 (51%)	8 (8%)	2 (2%)	2 (2%)	3 (3%)	35 (34%)	103 (100%)	103	103	3.0	2.3
LinkedIn	1 (1%)	1 (1%)	5 (5%)	4 (4%)	17 (17%)	75 (73%)	103 (100%)	103	103	5.5	1.0
Pinterest	2 (2%)	0 (0%)	6 (6%)	6 (6%)	24 (23%)	65 (63%)	103 (100%)	103	103	5.4	1.0
Skype	5 (5%)	2 (2%)	5 (5%)	4 (4%)	60 (58%)	27 (26%)	103 (100%)	103	103	4.9	1.2
Twitter	1 (1%)	1 (1%)	2 (2%)	4 (4%)	20 (19%)	75 (73%)	103 (100%)	103	103	5.6	0.9
medover.net	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	5 (5%)	98 (95%)	103 (100%)	103	103	6.0	0.2
ona-on.com	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	2 (2%)	101 (98%)	103 (100%)	103	103	6.0	0.1
WhatsApp	9 (9%)	2 (2%)	3 (3%)	6 (6%)	15 (15%)	68 (66%)	103 (100%)	103	103	5.1	1.6

Anketiranci najpogosteje uporabljajo Facebook. Vseh 100 % anketiranih ima namreč svoj osebni profil, 89 % anketiranih Facebook obišče večkrat dnevno, 6 % ga obiskuje dnevno, 5 % pa 3-5x tedensko. Če primerjam pogostost uporabe Facebooka in Moodla, je Facebook veliko bolj priljubljen med študenti, saj 78 % anketiranih nima niti ustvarjenega osebnega profila na Moodlu. Samo 3 % anketiranih ga uporablja dnevno. Skype, Google +, Instagram so si glede

na število uporabniških profilov zelo blizu (med 26 % in 36 %) anketiranih namreč nima ustvarjenih osebnih profilov na prej omenjenih spletnih skupnostih. 51 % anketiranih uporablja Instagram večkrat dnevno, medtem ko je ta delež pri Google+ in Skypu znatno nižji. Presenetilo me je dejstvo, da 73 % anketiranih nima osebnega profila na Twitterju. Samo 1 % anketiranih uporablja Twitter na dnevni ravni. WhatsApp je tako rahlo bolj priljubljen od Twitterja, saj ga 9 % anketiranih dnevno uporablja, 66 % anketiranih pa nima osebna profila na WhatsAppu. Med študenti imata dve slovenski spletni skupnosti medover.net in ona-on.com slabo vključenost, saj v obeh primerih kar 98 % anketiranih nima osebnega profila.

Raziskovalno vprašanje 1: Načini, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben na relaciji študent-profesor.

Tabela 6.2: Opisne statistike za možne načine uporabe Facebooka na relaciji študent-profesor

Opisne statistike					
	N	Minimum	Maximum	Povprečje	Standardni odklon
kot obvezna prisotnost pri predmetu bi veljala tudi prisotnost od doma preko Facebook video klica	103	1	5	2,26	1,196
ustni izpit bi opravil od doma preko Facebook video klica	103	1	5	2,27	1,206
prijavo na izpit bi opravil preko Facebooka, kot včlanitev v posebej ustvarjeno Facebook skupino	103	1	5	2,25	1,266
z objavo prosojnic in drugih gradiv s predavanj na Facebook skupini	103	1	5	3,45	1,341
Veljavne enote	103				

Anketiranci so bili vprašani o strinjanju s podanimi primeri rabe Facebooka, kjer sta vključena tako profesor kot študent, na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) (Tabela 6.2). V vseh podanih vprašanjih so bili izbrani vsi možni odgovori od minimuma (sploh se ne strinjam) do maximuma (popolnoma se strinjam). Študenti izkazujejo rahlo nestrinjanje z

vpeljavo možnosti, da bi kot obvezna prisotnost veljala tudi prisotnost od doma preko Facebook video klica. Rahlo nestrinjanje študenti izkazujejo tudi z opravljanjem ustnega izpita preko Facebook video klica. Prav tako rahlo nestrinjanje študenti izkazujejo z opravljanjem prijave na izpit preko Facebook skupine. Močno strinjanje pa študenti izkazujejo z objavo prosojnic in drugih gradiv s predavanj v Facebook skupino.

Raziskovalno vprašanje 2: Načini, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben izven pouka na relaciji študent-študent.

Načine, na katere je Facebook kot sistem za upravljanje učnih vsebin uporaben izven pouka na relaciji študent-študent, sem ugotavljal glede na delež uporabnosti posamezne Facebook lastnosti. Anketiranci so na podane trditve imeli možnosti odgovora od 1 (popolnoma neuporaben) do 5 (zelo uporaben).

Tabela 6.3: Uporabnost Facebooka na relaciji študent-študent

Označite z številko od 1 (popolnoma neuporaben) do 5 (zelo uporaben), kako uporabse vam zdi Facebook v naslednjih primerih.										
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon	
	1 popolnoma neuporaben	2 neuporaben	3 niti uporaben niti neuporaben	4 uporaben	5 zelo uporaben	Skupaj				
Facebook (chat) pogovor med dvema oseba za potrebe učenja (razlage snovi) se mi zdi:	4 (4%)	5 (5%)	21 (20%)	40 (39%)	33 (32%)	103 (100%)	103	103	3.9	1.0
Skupinski (več oseb v enem pogovoru) Facebook (chat) pogovor za potrebe učenja (razlage snovi) se mi zdi:	4 (4%)	10 (10%)	16 (16%)	44 (43%)	29 (28%)	103 (100%)	103	103	3.8	1.1
Facebook video klic za razlago snovi ali postavljanje vprašanj se mi zdi:	8 (8%)	8 (8%)	26 (25%)	46 (45%)	15 (15%)	103 (100%)	103	103	3.5	1.1
Facebook skupina, ki jo imate s sošolci istega letnika se mi zdi:	1 (1%)	1 (1%)	2 (2%)	33 (32%)	66 (64%)	103 (100%)	103	103	4.6	0.7
Facebook skupina, ki jo imate s sošolci za točno določen predmet se mi zdi:	2 (2%)	3 (3%)	11 (11%)	45 (44%)	42 (41%)	103 (100%)	103	103	4.2	0.9

Tabela 6.4: Povprečna vrednost verjetnosti včlanitve v Facebook skupino, ustvarjeno med sošolci, in povprečna vrednost verjetnosti včlanitve v Facebook skupino, ustvarjeno med sošolci za točno določen predmet

Opisne statistike					
	N	Minimum	Maximum	Povprečje	Standardni odklon
Kako verjetno je, da se včlaniš v skupino, ki jo imate s sošolci istega letnika. Označite na lestvici od 1 (zelo malo verjetno) do 5 (zelo verjetno).	103	3	5	4,73	,469
Kako verjetno je, da se pridružiš skupini, ki nastane med sošolci za točno določen predmet, katerega obiskuješ? Označite na lestvici od 1 (zelo malo verjetno) do 5 (zelo verjetno).	103	1	5	4,35	,882
Veljavne	103				

Tabela 6.4 prikazuje, koliko se študentom zdijo uporabne različne funkcije Facebooka kot učnega pripomočka. Facebook pogovor (ang. Facebook chat) med dvema osebama za potrebe učenja (razlage) snovi se anketirancem s povprečno vrednostjo odgovorov 3,9 zdi uporaben. Skupinski pogovor več oseb hkrati v enem pogovoru za potrebe učenja (razlage snovi) se anketirancem z povprečno vrednostjo odgovorov 3,8 zdi uporaben. Facebook video klic za razlago snovi ali postavljanje vprašanj se anketirancem z povprečno vrednostjo 3,5 zdi uporaben. Facebook skupina, ki jo imajo anketiranci s sošolci istega letnika, se anketirancem zdi skoraj popolnoma uporabna, saj je povprečna vrednost odgovorov 4,6. Facebook skupina, ki nastane med sošolci za točno določen predmet, se anketirancem zdi uporabna, saj je povprečna vrednost odgovorov 4,2. Tabela 6.4 kaže, da se Facebook kot učni pripomoček zdi študentom uporaben, saj se večina anketiranih študentov zelo verjetno včlani v Facebook skupino, ki jo imajo s sošolci istega letnika. Prav tako je verjetnost, da se anketirani včlanijo v Facebook skupino, ki nastane pri točno določenem predmetu velika.

Hipoteza 1: Študenti Univerze v Ljubljani uporabo Facebook skupine kot sistema za upravljanje učnih vsebin preferirajo pred uporabo Moodle kot sistem za upravljanje učnih vsebin.

Selektivno vprašanje, s katerim sem preveril članstvo anketirancev v Moodle in Facebooku, je zmanjšalo moj vzorec, saj 51 % anketirancev nima oziroma nikoli ni imelo svojega uporabniškega profila na Moodle. Na ostalih 49 % anketiranih iz začetnega vzorca pa bom preveril, ali študentje preferirajo uporabo Facebook skupine kot sistem za upravljanje učnih vsebin pred uporabo Moodle kot sistem za upravljanje učnih vsebin.

Tabela 6.5: Primerjava uporabnosti v šolske namene med Facebookom in Moodle

Za vsak primer posebej označite s številko od 1 (najraje bi uporabil Facebook) do 5 (najraje bi uporabil Moodle) katero spletno skupnost, bi v posameznem primeru izbrali.										
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon	
	1.Najraje bi uporabil Facebook	2.raje bi uporabil Facebook	3.niti Facebook niti Moodle	4.Raje bi uporabil Moodle	5.Najraje bi uporabil Moodle	Skupaj				
za oddajo seminarske naloge bi najraje uporabil	7 (14%)	5 (10%)	11 (22%)	15 (30%)	12 (24%)	50 (100%)	50	103	3.4	1.3
za vprašanja pri predmetu bi najraje uporabil	11 (22%)	12 (24%)	8 (16%)	13 (26%)	6 (12%)	50 (100%)	50	103	2.8	1.4
za prejemanje obvestil pri predmetu bi najraje uporabil	11 (22%)	13 (26%)	10 (20%)	10 (20%)	6 (12%)	50 (100%)	50	103	2.7	1.3
za vprašanja o izvedbi seminarских nalog bi najraje uporabil	9 (18%)	10 (20%)	13 (26%)	13 (26%)	5 (10%)	50 (100%)	50	103	2.9	1.3
za vse v zvezi z izobraževanjem bi najraje uporabil	9 (18%)	9 (18%)	11 (22%)	17 (34%)	4 (8%)	50 (100%)	50	103	3.0	1.3

Anketiranci so na izbrane trditve odgovorjali na lestvici od 1 (najraje bi uporabil Facebook) do 5 (najraje bi uporabil Moodle). Tako so s povprečno vrednostjo 3,4 anketiranci nakazali, da bi

za oddajo seminarske naloge raje uporabili Moodle. Za vprašanja pri predmetu, za vprašanja o seminarških nalogah ter za prejemanje obvestil pa študentje ne bi uporabili niti Facebooka niti Moodle. Nasploh za vse v zvezi z izobraževanjem pa študentje nebi uporabljali niti Facebooka niti Moodle.

Tabela 6.6: Obveznost uporabe Facebooka pri dosedanjih predmetih

Uporaba Facebooka pri vsaj enem od mojih dosedanjih predmetov, ki sem jih obiskoval, je bila obvezujoča.				
Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
1 (da)	15	15%	30%	30%
2 (ne)	35	34%	70%	100%
Veljavne skupaj	50	49%	100%	

Uporaba Facebooka je bila pri 30 % anketiranih obvezna pri vsaj enem od njihovih dosedanjih predmetov.

Tabela 6.7: Obveznost uporabe Moodle pri dosedanjih predmetih

Uporaba Moodle pri vsaj enem od mojih dosedanjih predmetov, ki sem jih obiskoval je bila obvezujoča.				
Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
1 (da)	35	34%	70%	70%
2 (ne)	15	15%	30%	100%
Veljavne skupaj	50	49%	100%	

Uporaba Moodle je bila pri 34 % anketiranih obvezna pri vsaj enem od dosedanjih njihovih predmetov.

Tabela 6.8: Pogostost uporabe Facebooka ter Moodlea med anketiranci, ki so člani obeh spletnih skupnosti

Prosim označite, kako pogosto obiskujete Facebook, ter kako pogosto obiskujete Moodle.										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	1. vsaj 1x dnevno	2. 2-5 krat tedensko	3. 1-2 krat tedensko	4. manj kot 1x na teden	5. manj kot 1x na mesec	Skupaj				
Moodlea	6 (12%)	3 (6%)	3 (6%)	5 (10%)	33 (66%)	50 (100%)	50	103	4.1	1.4
Facebooka	47 (94%)	3 (6%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	50 (100%)	50	103	1.1	0.2

Anketiranci Facebook v 94 % uporabljajo vsaj 1x dnevno. 12 % anketiranih Moodle uporablja vsaj 1x dnevno, kar 66 % pa ga uporablja manj kot 1x na mesec. Pri Facebooku pa anketiranca, ki bi Facebook uporabljal manj kot 1x na mesec, sploh ni bilo.

Hipotezo lahko v celoti zavrnem, saj študentje niso nakazali, da bi Facebook raje uporabljali za oddajo seminarskih nalog, za vprašanja pri predmetu, za vprašanja o seminarskih nalogah ter za prejemanje obvestil. Nasploh za vse v zvezi z izobraževanjem študentje ljubljanske Univerze kot sistem za upravljanje učnih vsebin nebi uporabljali niti Facebooka niti Moodlea.

Hipoteza 2: Študenti Univerze v Ljubljani za distribucijo gradiv, glede na njegovo priljubljenost, največkrat uporabijo Facebook.

Tabela 6.9: Načini pridobivanja šolskih gradiv

Označite na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto), kako pogosto uporabite naslednje načine pridobivanja šolskih (učnih) gradiv.										
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon	
	1 zelo redko	2 redko	3 niti ne redko niti pogosto	4 nepogosto	5 zelo pogosto					Skupaj
kupim v knjigarni	47 (46%)	31 (30%)	10 (10%)	12 (12%)	3 (3%)	103 (100%)	103	103	2.0	1.1
naredim plačano kopijo (skopiram)	9 (9%)	9 (9%)	15 (15%)	49 (48%)	21 (20%)	103 (100%)	103	103	3.6	1.2
dobim zastoj preko spleta	9 (9%)	15 (15%)	10 (10%)	40 (39%)	29 (28%)	103 (100%)	103	103	3.6	1.3
sposodim si	6 (6%)	19 (18%)	20 (19%)	39 (38%)	19 (18%)	103 (100%)	103	103	3.4	1.2

Študenti enako pogosto naredijo plačano kopijo gradiva kot tudi dobijo gradivo preko spleta. Na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto) imata namreč enako povprečno vrednost 3,6. Malo manj pogosto, s povprečno vrednostjo 3,4, si anketiranci gradivo sposodijo. Redko pa gradivo kupijo v knjigarni, saj je povprečna vrednost odgovorov 2. Hipoteza, da študenti Univerze v Ljubljani za distribucijo gradiv največkrat uporabijo Facebook, tako ne drži, saj enako pogosto gradivo kopirajo kot tudi dobijo preko spleta. Vendar si kljub vsemu pogledjmo še načine prejetja šolskega gradiva preko spleta.

Tabela 6.10: Načini pridobitve šolskega gradiva preko spleta

Kako pogosto prejmete šolska (učna) gradiva preko. Odgovorite s številko od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto).										
Podvprašanja	Odgovori						Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon
	1-zelo redko	2-redko	3-niti ne redko niti ne pogosto	4-nepogosto	5-zelo pogosto	Skupaj				
Facebooka	14 (14%)	11 (11%)	21 (20%)	36 (35%)	21 (20%)	103 (100%)	103	103	3.4	1.3
Gmaila	5 (5%)	7 (7%)	23 (22%)	38 (37%)	30 (29%)	103 (100%)	103	103	3.8	1.1
Google drive	20 (19%)	20 (19%)	23 (22%)	27 (26%)	13 (13%)	103 (100%)	103	103	2.9	1.3
Dropbox	35 (34%)	15 (15%)	26 (25%)	19 (18%)	8 (8%)	103 (100%)	103	103	2.5	1.3
Prejem jih v spletnem oblaku	44 (43%)	26 (25%)	18 (17%)	9 (9%)	6 (6%)	103 (100%)	103	103	2.1	1.2

Študenti bolj pogosto prejmejo šolsko gradivo preko Gmaila kot pa preko Facebooka. Povprečna vrednost odgovorov anketirancev je pri odgovoru Gmail na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto) kar 3,8, preko Facebooka pa 3,4. Anketiranci - niti ne redko niti ne pogosto - prejmejo gradivo preko Google drive-a. Anketiranci bolj redko prejmejo gradivo preko Dropbox-a, kar je razvidno iz povprečne vrednosti odgovorov, ki je bila 2,5. Redko, s povprečno vrednostjo odgovorov 2,1, pa anketiranci prejmejo gradivo v spletnem oblaku.

6.11: Pogostost delitve šolskih gradiv preko Facebooka

Označite, kako pogosto delite datoteko s šolsko (učno) literaturo preko Facebooka. Označite s številko od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto).				
Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni	Kumulativa
1 (1-zelo redko)	10	10%	10%	10%
2 (2-redko)	20	19%	19%	29%
3 (3-niti ne redko niti ne pogosto)	19	18%	18%	48%
4 (4-pogosto)	35	34%	34%	82%
5 (5-zelo pogosto)	19	18%	18%	100%
Veljavne Skupaj	103	100%	100%	

18 % anketirancev zelo pogosto, 34 % anketirancev pogosto, 18 % anketirancev niti ne redko niti ne pogosto, 19 % anketirancev redko in 10 % anketirancev zelo redko deli datoteke s šolsko literaturo preko Facebooka.

Tabela 6.12: Pogostost prejete šolskega gradiva preko Facebooka na sledeče načine

Pogostost prejema šolskega (učnega) gradiva preko Facebooka na naslednje načine označite na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto).										
Podvprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon	
	1-zelo redko	2-redko	3-niti ne redko niti pogosto	4-nepogosto	5-zelo pogosto					Skupaj
Nekdo objavi gradivo na zid	29 (28%)	18 (17%)	12 (12%)	26 (25%)	18 (17%)	103 (100%)	103	103	2.9	1.5
Doobim od prijatelja v zasebnem pogovoru	2 (2%)	13 (13%)	17 (17%)	37 (36%)	34 (33%)	103 (100%)	103	103	3.9	1.1
Dobim na Facebook strani fakultete	74 (72%)	17 (17%)	2 (2%)	6 (6%)	4 (4%)	103 (100%)	103	103	1.5	1.1
Dobim na Facebook strani profesorja	93 (90%)	6 (6%)	1 (1%)	1 (1%)	2 (2%)	103 (100%)	103	103	1.2	0.7
Gradivo dobim na drugačen način	10 (10%)	15 (15%)	26 (25%)	28 (27%)	24 (23%)	103 (100%)	103	103	3.4	1.3

Pogostost in načine prejete šolskega gradiva preko Facebooka so anketiranci ocenjevali na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto). Najpogosteje anketiranci prejmejo šolsko datoteko preko Facebooka od prijatelja v zasebnem pogovoru, s povprečno vrednostjo odgovorov 3,9. Prav tako pa anketiranci, s povprečno vrednostjo odgovorov 3,4, pogosto prejmejo na drugačen način. Anketiranci so odgovorili, da gradivo prejmejo tako, da ga nekdo objavi na zid, določili povprečno vrednost 2,9, ki pomeni niti ne redko niti ne pogosto. S povprečno vrednostjo odgovorov 1,5 - anketiranci redko dobijo gradivo na Facebook strani fakultete, katero obiskujejo, pri čemer pa šolsko gradivo na Facebook strani profesorja anketiranci prejmejo zelo redko.

Hipoteza 3: Študenti Univerze v Ljubljani bi govorilne ure s profesorjem raje opravili preko Facebook video klica kot v živo

Tabela 6.13: Načini, na katere lahko študenti opravijo govorilne ure z profesorjem

Označite, katere opcije so ti na voljo, da opraviš razgovor s profesorjem v času govorilnih ur:							
Podprašanja	Enote					Navedbe	
	Frekvence	Veljavni	% Veljavni	Ustrezni	% - Ustrezni	Frekvence	%
Facebook video klic	2	103	2%	103	2%	2	1%
Telefon	33	103	32%	103	32%	33	15%
Osebni obisk (v njegovem kabinetu)	95	103	92%	103	92%	95	44%
E-mail	78	103	76%	103	76%	78	36%
Klepet v spletni klepetalnici	4	103	4%	103	4%	4	2%
Drugo:	5	103	5%	103	5%	5	2%
SKUPAJ		103		103		217	100%

Za preverjanje te hipoteze sem najprej anketirance vprašal po opcijah, ki jih imajo na voljo, da opravijo razgovor s profesorjem v času govorilnih ur. Odločili so se lahko za več odgovorov. Na koncu pa so imeli priložnost, da sami napišejo še katero od opcij, ki je jaz nisem predvidel. 92 % anketirancev ima možnost razgovor s profesorjem v času govorilnih ur opraviti osebno z obiskom v njegovem kabinetu, 76 % anketirancev ima možnost razgovora s profesorjem v času govorilnih ur opraviti z uporabo elektronske pošte. 32 % anketirancev ima možnost razgovora s profesorjem v času govorilnih ur opraviti tudi preko telefonskega klica. 4 % anketirancev ima možnost razgovora s profesorjem v času govorilnih ur opraviti preko klepeta v spletni klepetalnici. 2 % anketirancev ima možnost razgovora s profesorjem v času govorilnih ur opraviti preko Facebook video klica. 5 % anketirancev pa je izbralo tudi možnost, da sami napišejo, katere načine imajo na voljo, da opravijo razgovor s profesorjem v času govorilnih ur. Edini omembe vreden podan odgovor je bil ta, da razgovor s profesorjem v času govorilnih ur opravijo preko Skypa.

Tabela 6.14: Povprečna vrednost želje po opravljanju govornih preko Facebook video klica

Opisne statistike					
	N	Minimum	Maximum	Povprečje	Standardni odklon
Na lestvici od 1 (sploh si ne želim) do 5 (zelo si želim) označite vašo željo po možnosti opravljanja govornih ur preko Facebook video klica.	103	1	5	1,90	1,080
Veljavne enote	103				

Željo po opravljanju govornih ur preko Facebook video klica sem meril na lestvici od 1 (sploh si ne želim) do 5 (zelo si želim). Povprečna vrednost odgovorov 1,9 nakazuje da si anketiranci ne želijo opravljanja govornih ur preko Facebook video klica.

Tabela 6.15: Opravljanje govornih ur v živo ali preko Facebook video klica

Govorne ure s profesorjem bi raje opravil preko Facebook video klica kot v živo. Odgovor označite na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).										
Podprašanja	Odgovori					Veljavni	Št. enot	Povprečje	Std. Odklon	
	1-Sploh se strinjam	2- Nene strinjam se	3-Niti se strinjam niti se strinjam	4- Strinjam se	5- Popolnoma se strinjam	Skupaj				
Govorne ure s profesorjem bi raje opravil preko Facebook video klica kot v živo.	54 (52%)	27 (26%)	12 (12%)	8 (8%)	2 (2%)	103 (100%)	103	103	1.8	1.0

Z lestvico strinjanja od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) so anketiranci odgovarjali ali bi govorne ure s profesorjem raje opravili preko Facebook video klica kot v živo. Povprečna vrednost odgovorov 1,8 prikazuje, da se anketiranci ne strinjajo s tem, da bi govorne ure raje opravili preko Facebook video klica kot pa v živo. Hipotezo, ki pravi da bi

študenti Univerze v Ljubljani govorilne ure raje opravljali preko Facebook video klica kot v živo, zavračam.

Tabela 6.16: Povprečna vrednost verjetnosti povečanja komunikacije s profesorjem, če bi le-ta nudil govorilne ure preko Facebooka

Opisne statistike					
	N	Minimum	Maximum	Aritmetična sredina	Standardni odklon
Na lestvici od 1 (zelo malo verjetno) do 5 (zelo verjetno) označite, kako verjetno bi bilo, da se vaša udeležba na govorilnih urah in komunikacija s profesorjem poveča, če bi le ta nudil govorilne ure preko Facebooka.	103	1	5	2,12	1,239
Veljavne enote	103				

Na koncu sem na lestvici od 1 (zelo malo verjetno) do 5 (zelo verjetno) meril verjetnost, da bi se komunikacija s profesorjem povečala, če bi le-ta nudil govorilne ure preko Facebooka. Povprečna vrednost odgovorov 2,1 nakazuje, da je to zelo malo verjetno.

6 ZAKLJUČEK

Študentom ljubljanske univerze je med spletnimi skupnostmi najbolj priljubljen prav Facebook. Večina jih uporablja Facebook večkrat dnevno. Fewkes in McCabe (2012) pravita, da bi pedagogi morali sprejeti in uporabiti izkušnje najstnikov, ki jih imajo s komunikacijskimi tehnologijami v poučevalne namene z namenom doseganja boljših učnih rezultatov. V mojem diplomskem delu sem skušal pridobiti širši vpogled stanja uporabe Facebooka v izobraževalnem procesu. Študenti ljubljanske univerze se tako ne strinjajo z možno nadomestitvijo obvezne prisotnosti s spremljanjem pouka preko Facebook video klica. Prav tako se ne strinjajo z opravljanjem ustnega izpita preko Facebook video klica, ne strinjajo se tudi z opravljanjem prijave na izpit preko Facebooka. Irwin in drugi (2012 v Lambić 2016) so sicer zapisali, da je Facebook primeren za vpis študentov na izpit, vendar pa študenti ljubljanske univerze izkazujejo nestrinjanje s tem. Močno pa se študenti ljubljanske univerze strinjajo z objavljanjem prosojnic in drugih šolskih gradiv v Facebook skupino. Posledično se študentom

Ljubljanske univerze Facebook skupina, ki jo imajo s sošolci istega letnika, kot tudi Facebook skupina, ki jo imajo pri točno določenem predmetu, zdi zelo uporabna. Zaradi tega je tudi verjetnost včlanitve v prej omenjeni Facebook skupini zelo velika. Tudi Irwin in drugi (2012 v Lambić 2016) so zapisali, da je Facebook skupina primeren pripomoček za objavo študijskih zapiskov in druge literature, za prejemanje obvestil o predmetu in še vrsto drugih pozitivnih stvari, ki jih Facebook omogoča. Med drugim so tudi mnenja, da je Facebook primeren za povezovanje z drugimi za potrebe komuniciranja o projektih in odgovarjanje prijateljem na vprašanja. (Al-rahmi in drugi 2014; Irwin in drugi 2012; Kitsantas in drugi 2016; Manca in Ranieri 2013 v Lambić 2016, 315) Nekako logična posledica se zdi, da se študentom ljubljanske univerze Facebook pogovor (ang. Facebook chat) med dvema osebama, skupinski Facebook pogovor (ang. Facebook group chat) ter Facebook video klic zdijo uporabni za potrebe učenja oziroma razlage snovi.

Mojo prvo hipotezo, da študenti Univerze v Ljubljani uporabo Facebook skupine kot sistem za upravljanje učnih vsebin preferirajo pred uporabo Moodla, zavračam. Študenti ljubljanske univerze namreč niti v eni od danih trditev o primerjalni uporabi Facebooka in Moodla kot sistema za upravljanje učnih vsebin niso izbrali Facebooka. Tako bi na primer študenti raje za oddajo seminarских nalog uporabili Moodle kot pa Facebook skupino. Za vprašanja pri predmetu in za prejemanje obvestil pri predmetu pa študenti Ljubljanske univerze ne bi uporabili niti Facebooka niti Moodla. Glede na priljubljenost uporabe Facebooka med študenti ljubljanske univerze sem pričakoval, da bodo za oddajo seminarских nalog in vprašanj v zvezi s predmetom ter s prejemanjem obvestil o predmetu raje uporabili Facebook, vendar temu ni tako. Morda je temu tako vsaj kot pravita Cassidy (2006) ter Kitsantas in drugi (2016 v Lambić 2016, 315), ker socialna omrežja zapeljejo študenta z učnih na druge vsebine. Morda gre razlog za to iskati, kot pravijo Mazer in drugi (2007 v Lambić 2016, 315), v izgubi profesorjeve kredibilnosti ob uporabi Facebooka. Vsekakor je to področje, ki bi ga bilo potrebno bolje raziskati.

Ugotovil sem, da študenti ljubljanske univerze enako pogosto naredijo plačano kopijo gradiva, kot tudi gradivo prejmejo preko spleta. Študenti ljubljanske univerze gradivo na spletu večkrat prejmejo preko Gmaila kot pa preko Facebooka. Samo 18 % anketirancev zelo pogosto razširja gradivo preko Facebooka. Hipoteza, da študenti ljubljanske univerze za razširjanje gradiv, glede na njegovo priljubljenost, največkrat uporabijo Facebook, torej ne drži.

Anketiranci si ne želijo opravljanja govornih ur preko Facebook video klica, prav tako se ne strinjajo s tem, da bi govornilne ure s profesorjem raje opravljali preko Facebook video klica kot

v živo. Hipoteza, da bi študenti Univerze v Ljubljani govorilne ure s profesorjem raje opravili preko Facebook video klica kot v živo, ne drži.

Moje podane ugotovitve bi bile bolj reprezentativne, če bi bil vzorec večji. V diplomski nalogi sem kljub temu podal širši vpogled v uporabo Facebooka v šolske namene. Naslednja faza raziskovanja je izmeriti vpliv Facebook skupine pri določenem predmetu na končni uspeh študentov. V literaturi je zelo malo zapisanega tudi o uporabi Facebook video klica, kot možnega načina spremljanja predavanj na daljavo. Prav tako je zelo malo napisanega o rabi Facebook video klica, ki bi bil lahko potencialni medij, preko katerega bi opravljali govorilne ure. To je vsekakor področje, ki je odprto za nadaljnje raziskave.

8 LITERATURA

1. Aaron, M. Fewkes in Mike McCabe. 2012. Facebook: learning tool or distraction? *Journal of Digital Learning in Teacher Education* 28 (3): 92-98.
2. Ainin, Sulaiman, Muzamil M. Naqshbandi, Sedigeh Moghavvemi in Noor Ismawati Jaafar. 2015. Facebook usage, socialization and academic performance. *Computers & Education* (83): 64-73.
3. Al-rahmi, Walled Mugahed, Mohd Shahizan Othman in Mahdi Alhaji Musa. 2014. Social media through collaborative learning in Malaysian higher education. *Asian Social Science* 10 (8): 210-221.
4. American Psychological Association. 2009. How technology changes everything (and nothing) in psychology. *American Psychologist* 64 (5): 454-463.
5. Arrington, Michael. 2005. 85 % of college students use Facebook. Dostopno prek: <http://www.techcrunch.com/2005/09/07/85-of-college-students-use-facebook> (16. maj 2017).
6. Atanasova Sara in Gregor Petrič. 2014. Spletne skupnosti: Tipologija in temeljne značilnosti. *Družboslovne razprave XXX* (75): 85-106.
7. Barczyk, C. Casimir in Doris G. Duncan. 2013. Facebook in higher education courses: an analysis of students' attitudes, community of practice, and classroom community. *International Business and Management* 6 (1): 1-11.
8. Barr, Robert. B. in John Tagg. 1995. From teaching to learning: A new paradigm for undergraduate education. *Change* 27 (6): 13-25.
9. Baym, Nancy K. 2000. *Tune In, Log On. Soaps, Fandom, and Online Community*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications.

10. Brabazon, Tara. 2007. *The university of Google*. Aldershot: Ashgate publishing.
11. Bregar, Lea, Margerita Zahmajster in Marko Radovan. 2010. *Osnove e-izobraževanja: priročnik*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije. Dostopno prek: http://arhiv.acs.si/publikacije/Osnove_e-izobrazevanja.pdf (28. julij 2017).
12. Brown Jr., James J. 2008. From Friday to Sunday: The hacker ethic and shifting notions of labour, leisure and intellectual property. *Leisure Studies* (27): 395-409.
13. Cassidy, John. 2006. Me media. *New Yorker* 82 (13): 50-59.
14. Charron, Kimberly in Robyn Raschke. 2014. Student Perceptions and Experiences Using Jing and Skype in an Accounting Information Systems Class. *Journal of education for business* (89): 1-6.
15. Cole, Jason in Helen Foster. 2008. *Using Moodle*. 2nd Edition. Sebastopol CA.: O'Reilly Media, Inc.
16. Daniel, Martin. 2013. E-learning @ Divine Word University: Use of Moodle. *Contemporary PNG Studies* (19): 63-78.
17. Etzioni, Amitai in Oren Etzioni. 1999. Face-to-Face and Computer-Mediated Communities: A Comparative Analysis. *The Information Society* 15 (4): 241-248.
18. Facebook Investor Relations. 2017a. *Facebook reveals first quarter 2017 results*. Dostopno prek: <https://investor.fb.com/investor-news/press-release-details/2017/Facebook-Reports-First-Quarter-2017-Results/default.aspx> (29. julij 2017).
19. Facebook Investor Relations. 2017b. *Here's how Facebook is saying "Thank You" to a community of 2 billion people*. Dostopno prek: <https://investor.fb.com/investor-news/press-release-details/2017/Heres-how-Facebook-is-saying-Thank-You-to-a-community-of-2-billion-people/default.aspx> (29. julij 2017).
20. Fox, Fiona E., Marianne Morris in Nichola Rumsey. 2007. Doing synchronous online focus groups with young people: methodological reflections. *Qualitative Health Research* 17 (4): 539-547.
21. Gone, Žak. 1998. *Obrazovanje i mediji, [Education and the Media]*. Belgrade: Media.
22. Gray, K., L. Annabell in G. Kennedy. (2010). Medical students' use of Facebook to support learning: insights from four case studies. *Medical Teacher* 32 (12): 971-976.
23. Hew, Khe Foon. 2011. Students' and teachers' use of Facebook. *Computers in Human Behavior* 27 (2): 662-676.
24. Horvat, Ana, Marina Dobrota, Maja Krsmanovic in Mladen Cudanov. 2015. Student perception of Moodle learning management system: a satisfaction and significance analysis. *Interactive Learning Environments* 23 (4): 515-527.

25. Internet World Stats. 2017. *Usage and Population Statistics*. Dostopno prek: <http://www.internetworldstats.com/facebook.htm>: (1. julij 2017).
26. Junco, Reynol. 2012a. The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement. *Computers & Education* (58): 162-171.
27. — 2012b. Too much face and not enough books: the relationship between multiple indices of Facebook use and academic performance. *Computers in Human Behavior* 28 (1): 187-198.
28. — 2015. Student class standing, Facebook use, and academic performance. *Journal of Applied Developmental Psychology* (36): 18-29.
29. Kalamković, Snežana, Tibor Halaši in Martin Kalamković. 2013. Distance Learning Applied in Primary School Teaching. *Croatian Journal of Education* 15 (3): 251-269.
30. Karpinski, Aryn C., Paul A. Kirschner, Ipek Ozer, Jennifer A. Mellott in Pius Ochwo. 2013. An exploration of social networking site use, multitasking, and academic performance among United States and European university students. *Computers in Human Behavior* (29): 1182-1192.
31. Kirschner, Paul. A. in Aryn C. Karpinski. 2010. Facebook® and academic performance. *Computers in Human Behavior* 26 (6): 1237-1245.
32. Kitsantas, Anastasia, Nada Dabbagh, David S. Chirinos in Helen Fake. 2016. College students' perceptions of positive and negative effects of social networking. *Social Networking and Education* 225-238.
33. Lambić, Dragan. 2016. Correlation between Facebook use for educational purposes and academic performance of students. *Computers in human Behaviour* (61): 313-320.
34. Lenarčič, Blaž. 2010. *Socialni kapital v virtualnih skupnostih*. Koper: Univerza na Primorskem.
35. Lenhart, Amanda, Marry Madden, Aaron Smith in Macgill Alexandra. 2007. *Teens and Social Media*. Dostopno prek: http://www.pewinternet.org/PPF/r/230/report_display.asp (18. maj 2017).
36. Li, Honglei. 2004. *Virtual Community Studies: A Literature Review, Synthesis and Research Agenda*. AMCIS proceedings (324): 2708-2715.
37. Li, Lei in Jeniffer Pitts. 2009. Does it really matter? Using virtual office hours to enhance student-faculty interaction. *Journal of Information Systems Education* 20 (2): 175-185.
38. Manca, Stefania in M. Ranieri. 2013. Is it a tool suitable for learning? A critical review of the literature on Facebook as a technology-enhanced learning environment. *Journal of Computer Assisted Learning* 29 (6): 487-504.

39. Mao, Jin. 2014. Social media for learning: a mixed methods study on high school students' technology affordances and perspectives. *Computers in Human Behavior* (33): 213-223.
40. Markoff, John. 2007. The tangled history of Facebook. *New York Times*, 31. avgust. Dostopno prek: <http://www.nytimes.com/2007/08/31/business/worldbusiness/31iht-facebook.5.7340806.html> (15. junij 2017).
41. Matzat, Uwe. 2009. A theory of relational signals in online groups. *New Media & Society* 11 (3): 375-394.
42. Mazer, Joseph P., Richard E. Murphy in Cheri J. Simonds. 2007. I'll see you on Facebook: the effects of computer-mediated teacher self-disclosure on student motivation, affective learning, and classroom climate. *Communication Education* 56 (1): 1-17.
43. —, Richard E. Murphy in Cheri J. Simonds. 2009. The effects of teacher selfdisclosure via Facebook on teacher credibility. *Learning, Media and Technology* 34 (2): 175-183.
44. MoodleDocs. 2013a. *About Moodle*. Dostopno prek: <https://Moodle.org/about/> (19. julij 2017).
45. MoodleDocs. 2013b. *Course settings*. Dostopno prek: http://docs.Moodle.org/25/en/Course_settings (19. julij 2017).
46. MoodleDocs. 2017. *Blocks*. Dostopno prek: <https://docs.moodle.org/24/en/Blocks> (25. julij 2017).
47. Ooi, C. Y. in K. Y. Loh. 2010. Using online web 2.0 tools to promote innovative learning. Workshop Proceedings of the 14th Global Conference on Computers in Education: 72-76.
48. Petrič, Gregor in Andraž Petrovčič. 2008. Strukturni in upravljavski dejavniki družbene kohezije, zaupanja in participacije v spletnih skupnostih. *Družboslovne razprave XXIV* (58): 46-67.
49. Phillips, Sarah. 2007. A brief history of Facebook. *Guardian*, 25. julij. Dostopno prek: www.guardian.co.uk/technology/2007/jul/25/media.newmedia (15. junij 2017).
50. Preece, Jenny. 2000. *Online Communities: Designing Usability, Supporting Sociability*. Chichester: Wiley 2012, cop. 2000.
51. Radosav, Dragica. 2005. *Obrazovni računarski softver i avtorski sistemi [Educational computer software and authoring systems]*. Novi Sad: University of Novi Sad.
52. —. 2008. *E-learning & ODL Tehnologije [E-learning & ODL Technology]*. Banja Luka: the Paneuropean Aperion University.
53. Rambe, Patient. 2012. Activity theory and technology mediated interaction: cognitive scaffolding using question-based consultation on Facebook. *Australasian Journal of Educational Technology* 28 (8): 1333-1361.

54. Sahin, L. Yusuf. 2014. Comparison of users adoption and use cases of Facebook and their academic procrastination. *Digital Education Review* (25): 127-138.
55. Schroeder, Jacob in Thomas J. Greenbowe. 2009. The chemistry of Facebook: using social networking to create an online community for the organic chemistry laboratory. *Journal of Online Education* 5 (4). Dostopno prek: <http://nsuworks.nova.edu/innovate/vol5/iss4/3> (14. julij 2017).
56. Selwyn, Neil. 2009. Faceworking: exploring students' educational-related use of Facebook. *Learning, Media and Technology* 34 (2): 157-174.
57. Sendurur, Polat, Emine Sendurur in Rezan Yilmaz. 2015. Examination of the social network sites usage patterns of pre-service teachers. *Computers in Human Behavior* (51): 188-194.
58. Sherry, Lorraine. 1996. Issues in Distance Learning. *International Journal of Educational Telecommunications* 1 (4): 337-365.
59. Shih, Ru-Chu. 2011. CanWeb 2.0 technology assist college students in learning English writing? Integrating Facebook and peer assessment with blended learning. *Australasian Journal of Educational Technology* (27): 829-845.
60. Shiu, Herbert, Joseph Fongl in Jeanne Lam. 2010. *Facebook – Education with Social Networking Websites for Teaching and Learning*. Lecture Notes in Computer Science (6248): 59-70. Dostopno prek: https://link-springer-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/chapter/10.1007/978-3-642-14657-2_7 (15. junij 2017).
61. Stefania, Manca in Maria Ranieri. 2016. Facebook and the others. Potentials and obstacles of Social Media for teaching in higher education. *Computers & Education* (95): 216-230.
62. Teclehaimanot, Berhane in Torey Hickman. 2009. Student-teacher interaction on Facebook: what students find appropriate. *Tech Trends* 55 (3): 19-30.
63. Tönnies, Ferdinand. 1999. *Skupnost in družba*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
64. Valicon. 2016. *Število uporabnikov Facebooka, Twitterja, Snapchata v Sloveniji/ dosež in uporaba družbenih omrežij*. Dostopno prek: <https://www.had.si/blog/2016/06/23/valicon-stevilo-uporabnikov-facebook-twitterja-snapchata-v-sloveniji-dosez-in-uporaba-druzbenih-omrezij/> (10. julij 2017).
65. van Dijk, Jan A. G. M. 1998. The Reality of Virtual Communities. *Trends in Communication* 1 (1): 39-63.
66. Wachter, Renee M., Gupta N. D. Jatinder in Mohammed A. Quaddus. 2000. It takes a village: Virtual communities in support of education. *International Journal of Information Management* 20 (6): 473-489.

67. Wang, Bor-Tyng, Tian-Wei Sheu in Nagai Masatake. 2011. Evaluating the English-learning of engineering students using the Grey S-P chart: a Facebook case study in Taiwan. *Global Journal of Engineering Education* 13 (2): 51-56.
68. Wang, Qiyun, Huay Lit Woo, Choon Lang Quek, Yuqin Yang in Mei Liu. 2012. Using the Facebook group as a learning management system: an exploratory study. *British Journal of Educational Technology* (43): 428-438.
69. Weber, Max. 1949. The Methodology of the Social Sciences. *New York: Free Press of Glencoe*.
70. Wilson, E. Robert, Samuel D. Gosling in Lindsay T. Graham. 2012. A Review of Facebook Research in the Social Sciences. *A Journal Of The Association For Psychological Science* 7 (3): 203-220.
71. Zywicki, Jolene in James Danowski. 2008. The faces of Facebookers: Investigating social enhancement and social compensation hypotheses; predicting Facebook™ and offline popularity from sociability and self-esteem, and mapping the meanings of popularity with semantic networks. *Journal of Computer-Mediated Communication* 14 (1): 1-34.

PRILOGA A: Anketni vprašalnik

Nagovor

Pozdravljeni, sem študent Marko Saje. Študiram Družboslovno informatiko na Fakulteti za družbene vede. Trenutno izdelujem diplomsko nalogo z naslovom Spletne skupnosti kot doprinos k učnemu procesu, primer Facebooka. Vaše sodelovanje v anketi je izrednega pomena, saj bom z pomočjo vaših odgovorov prišel do vpogleda v rabo Facebooka kot sistema za upravljanje učnih vsebin. Anketa je anonimna. Vzela vam bo približno 7 min časa. Podatki zbrani s to anketo, bodo uporabljeni zgolj za raziskavo v tej diplomski nalogi. Že v naprej se vam zahvaljujem za sodelovanje. S klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 - Naslednji set vprašanj se nanaša na priljubljenost različnih spletnih skupnosti v Sloveniji.

Za vsako spletno skupnost posebej označite pogostost uporabe.

	večkrat dnevno	enkrat dnevno	3-5 krat teden	na 1-2 krat teden	na 3-4 krat mesec	na nimam osebnega profila
Moodle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blackboard	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Google+	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	večkrat dnevno	enkrat dnevno	3-5 teden	krat na 1-2 teden	krat na 3-4 mesec	krat na nimam osebnega profila
Instagram	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LinkedIn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pinterest	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skype	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
medover.net	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ona-on.com	☐	☐	☐	☐	☐	☐
WhatsApp	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Q2 - Ali si član Facebooka in Moodle

- da
- ne

IF (1) Q2 = [1] (da)

Q3 - Uporaba Facebooka pri vsaj enem od mojih dosedanjih predmetov, ki sem jih obiskoval je bila obvezujoča.

- da
- ne

IF (1) Q2 = [1] (da)

IF (2) Q2 = [1] (da)

Q4 - Uporaba Moodle pri vsaj enem od mojih dosedanjih predmetov, ki sem jih obiskoval je bila obvezujoča.

- da
- ne

IF (1) Q2 = [1] (da)

IF (3) Q2 = [1]

Q5 - Prosim označite kako pogosto obiskujete Facebook ter kako pogosto obiskujete Moodle.

	vsaj dnevno	1x 2-5 tedensko	krat 1-2 tedensko	krat manj 1x na teden	kot manj 1x	kot na mesec
--	-------------	-----------------	-------------------	-----------------------	-------------	--------------

Moodla	☐	☐	☐	☐	☐	
Facebooka	☐	☐	☐	☐	☐	

Q6 - Naslednji set vprašanj se nanaša na dve spletni skupnosti (Facebook in Moodle). Za vsak primer posebej označite z številko od 1 (najraje bi uporabil Facebook) do 5 (najraje bi uporabil Moodle) katero spletno skupnost, bi v posameznem primeru izbrali.

	1. Najraje bi uporabil Facebook	2. raje bi uporabil Facebook	3. niti Facebook niti Moodle	4. Raje bi uporabil Moodle	5. Najraje bi uporabil Moodle
--	---------------------------------	------------------------------	------------------------------	----------------------------	-------------------------------

za oddajo seminarske naloge bi najraje uporabil	☐	☐	☐	☐	☐
za vprašanja pri predmetu bi najraje uporabil	☐	☐	☐	☐	☐
za prejemanje obvestil pri predmetu bi najraje uporabljal	☐	☐	☐	☐	☐
za vse v zvezi z izobraževanjem bi rajši uporabljal Facebook/ Moodle	☐	☐	☐	☐	☐
za vprašanja o izvedbi seminarских nalog bi najraje uporabil	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 - Naslednji set vprašanj se nanaša na možne posamezne primere rabe Facebooka, kjer sta vključena tako profesor kot učenec. Izrazite strinjanje od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam) s primeri možne rabe Facebooka.

	1- sploh se ne strinjam	2- ne strinjam se	3- niti se strinjam niti se strinjam	4- strinjam se	5- popolnoma strinjam
--	-------------------------	-------------------	--------------------------------------	----------------	-----------------------

kot obvezna prisotnost pri predmetu bi veljala tudi prisotnost od doma preko Facebook video klica	☐	☐	☐	☐	☐
Ustni izpit bi opravil od doma, preko Facebook	☐	☐	☐	☐	☐

1- sploh se ne strinjam 2- ne strinjam se 3- niti se ne strinjam 4- strinjam se 5- popolnoma strinjam

video klica

prijavo na izpit bi opravil preko Facebooka, kot včlanitev v posebej ustvarjeno Facebook skupino

Z objavo prosojnic in drugih gradiv s predavanj na Facebook skupini

Q8 - Naslednji set vprašanj se nanaša na rabo Facebooka na relaciji študent-študent. Označite z številko od 1 (popolnoma neuporaben) do 5 (zelo uporaben) kako uporaben se vam zdi Facebook v naslednjih primerih.

1 popolnoma neuporaben 2 neuporaben 3 uporaben 4 zelo uporaben 5 zelo uporaben

Facebook (chat) pogovor med dvema osebama za potrebe učenja (razlage snovi) se mi zdi:

Skupinski (več oseb) Facebook (chat) pogovor za potrebe učenja (razlagesnovi) se mi zdi:

Facebook video klic za razlago snovi ali postavljanje vprašanj se mi zdi:

Facebook skupina, ki jo imate s sošolci istega letnika se mi zdi:

Facebook skupina, ki jo imate s sošolci za točno določen predmet se mi zdi

IF (4) Q8d = [1, 2, 3, 4, 5]

Q9 - Kako verjetno je, da se včlaniš v skupino, ki jo imate s sošolci istega letnika.

zelo malo verjetno
 malo verjetno
 niti verjetno, niti malo verjetno

- verjetno
- zelo verjetno

IF (5) Q8e = [1, 2, 3, 4, 5]

Q10 - Kako verjetno je, da se pridružiš skupini, kinastane med sošolci za točno določen predmet katerega obiskuješ?

- zelo malo verjetno
- malo verjetno
- niti verjetno, niti malo verjetno
- verjetno
- zelo verjetno

Q11 - Naslednji set vprašanj se nanaša na način pridobitve učnih gradiv. Označite na lestvici od 1 do 5 kako pogosto uporabite naslednje načine pridobivanja učnih gradiv.

	1 redko	2 zelo redko	3 niti redko	4 pogosto ne pogosto	5 zelo pogosto
kupim v knjigarni	☐	☐	☐	☐	☐
naredim plačano kopijo (skopiram)	☐	☐	☐	☐	☐
dobim zastonj preko spleta	☐	☐	☐	☐	☐
sposodim si	☐	☐	☐	☐	☐

Q12 - Naslednje vprašanje se nanaša na prejem gradivna spletu: Kako pogosto prejmete učna gradiva preko. Odgovorite z številko od 1(zelo redko) do 5 (zelo pogosto).

	1-zelo redko	2-redko	3-niti redko	4-pogosto niti	5-zelo pogosto
Facebooka	☐	☐	☐	☐	☐
Gmaila	☐	☐	☐	☐	☐
Google drive	☐	☐	☐	☐	☐
Dropbox	☐	☐	☐	☐	☐
prejemem jih v spletnem oblaku	☐	☐	☐	☐	☐

Q13 - Naslednji set vprašanj se nanaša na vlogo Facebooka pri pridobivanju in deljenju učnih gradiv. Označite kako pogosto delite datoteko z študijsko literaturo preko Facebooka. Označite s številko od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto).

- 1-zelo redko
 2-redko
 3-niti ne redko niti ne pogosto
 4-pogosto
 5-zelo pogosto

Q14 - Pogostost prejema učnega gradiva preko Facebooka na naslednje načine označite na lestvici od 1 (zelo redko) do 5 (zelo pogosto).

	1-zelo redko	2-redko	3-niti ne redko niti ne pogosto	4-pogosto	5-zelo pogosto
Nekdo objavi gradivo na zid	☐	☐	☐	☐	☐
Doobim od prijatelja v zasebnem pogovoru	☐	☐	☐	☐	☐
Dobim na Facebook strani fakultete	☐	☐	☐	☐	☐
Dobim na Facebook strani profesorja	☐	☐	☐	☐	☐
Gradivo dobim na drugačen način	☐	☐	☐	☐	☐

Q15 - Naslednji set vprašanj se nanaša na izvedbo govorilnih ur. Označite katere opcije so ti na voljo, da opraviš razgovor z profesorjem v času govorilnih ur: Možnih je več odgovorov

- Facebook video klic
 Telefon
 Osebni obisk (v njegovem kabinetu)
 E-mail
 Klepet v spletni klepetalnici
 Drugo:

Q16 - Na lestvici od 1 do 5 označite vašo željo po možnosti opravljanja govorilnih ur preko Facebook video klica.

- 1-sploš si ne želim
 2-ne želim si
 3-niti si ne želim niti si želim
 4-želim si
 5-zelo si želim

Q17 - Na lestvici od 1 (zelo malo verjetno) do 5 (zelo verjetno) označite kako verjetno bivalo, da se vaša udeležba na govornih urah in komunikacija z profesorjem poveča, če bi le ta nudil govorne ure preko Faceboka.

- 1-zelo malo verjetno
 2-malo verjetno
 3-niti verjetno niti malo verjetno
 4-verjetno
 5-zelo verjetno

DEMOGRAFIJA:

IF (6) (Demografija)
XSPOL - Spol:

- Moški
 Ženski

IF (6) (Demografija)
XSTAR2a4 - V katero starostno skupino spadate?

- do 15 let
 od 16 do 26
 od 27 do 37
 od 38 do 60
 61 let ali več

IF (6) (Demografija)
XDS2a4 - Kakšen je vaš trenutni status?

- Srednješolec
- Študent
- Zaposlen
- Brezposeln
- Drugo

IF (6) (Demografija)

XIZ1a2 - Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba? Če se še vedno izobražujete, vpišite že doseženo stopnjo izobrazbe

- Brez izobrazbe
- osnovna šola
- srednja šola
- fakulteta z diplomom
- več kot kot diploma

IF (6) (Demografija)

XLOKACREGk - V kateri regiji prebivate? Kohezijski regiji Slovenije

- podeželje
- vas
- malo mesto
- veliko mesto